

INTERCULTURALITY IN THE NORDIC COUNTRIES

**NORDIC WORKSHOP – NORDIC COUNCIL OF
MINISTERS**

LYSEBU, OSLO 15–16 MAY 2012

REPORT

Nordisk ministerråd

TrAP

Office for
Transnational
Arts Production

Center for Kunst & Interkultur

The cultural diversity of the Nordic cultural collaboration is to be strengthened. The Nordic cultural collaboration shall both support and develop the diversity of the concept of culture so that both universality and quality are secured. ...

... The arts and culture hold a strong potential as factors that can contribute to enabling more individuals to take advantage of the opportunities made available by our knowledge society...

from the Nordic Council of Ministers' action plan for 2010-2012

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	4
SUMMARY AND CONCLUSIONS	5
BACKGROUND	6
The Chairmanship of the Nordic Council of Ministers and the Nordic Council focus on these themes	6
Who attended?	6
What did we talk about?.....	6
CONTENTS	8
Main points in the discussions – with explanatory text:.....	8
SIX RECOMMENDATIONS	10
1. General cultural policy.....	10
2. Skills development.....	11
3. Meeting places	12
4. Power	12
5. Identity.....	12
6. The institutions – investment, focus, and guidelines	13
ATMOSPHERE REPORT and OVERALL EVALUATION.....	15

INTRODUCTION

This report represents the output from the Nordic Council of Ministers' workshop *Interculturality in the Nordic countries* held at Lysebu, Oslo in May 2012.

The Workshop invited a selection of key resource individuals from Nordic cultural life to meet with an eye towards working together to develop recommendations for the Nordic Council of Ministers' new strategies for the Nordic cultural collaboration. All of the Nordic countries and self-governing territories were represented. See the appendix for the list of participants and programme.

The design of the workshop was that of four round-table discussions where participants were divided into four groups to discuss the same questions, as defined in advance by the organisers, for a period of 24 hours.

Informal conversations, during which the participants themselves at all times held the key roles, produced constructive and varied discussions on different themes.

The workshop was arranged by Transnational Arts Production (TrAP), Oslo, in collaboration with the Danish Centre for Arts and Interculture (CKI), Copenhagen.

The method was designed to give participants the leading role from start to finish without keynote speakers or papers.

All participants including rapporteurs convened under the Chatham House Rule.

Rapporteurs:

Sofie Henningsen
Elizabeth Löwe Hunter
Maja Spangsberg Jakobsen
Hannah Kvam
Nasra Ali Omar

This report is a compilation, containing the four underlying reports in an introductory conclusion/summary, six selected proposals/recommendations and a brief atmosphere report/overall evaluation. The four individual reports are found in their entirety in appendix 3.

The report will be submitted to the Nordic Council of Ministers as recommendations for their work on a new strategy for the Nordic cultural collaboration, and to all participants and other relevant recipients.

SUMMARY AND CONCLUSIONS

One of the special, unique elements of the workshop's success was without doubt the make-up of the group of participants. The voices of artists and young generations were represented. It is important to include these in cultural policy, in the discussion – and to recruit them based on an interest in their engagement (which is today lacking in many). Their voice finds expression through perhaps a less academic and bureaucratic language; they have another platform than that of politicians, bureaucrats and academics – their platform is their position as artists; artists who create art with heart and soul – and who thereby also in cultural policy forums communicate their views with heart and soul, and often raise questions and bring up issues which we seldom hear about from others, and which give the discussion both added value and a focus of evident importance. It is crucial that we talk *with* those whom we are working *for*...

The groups had extremely different but altogether fruitful and passionate discussions. Key themes and recommendations are listed below, under each chapter/theme/issue.

Finally, the groups' overall approach to recommendations is presented along with a brief evaluation by the rapporteurs.

The recommendations of the organisers for the Nordic Council of Ministers after this workshop can be briefly summarised by the following points:

- Debate-like forums, such as this workshop, produce specific and important input for the design of the Nordic cultural policy and cultural policy measures and projects.
- It is important to include everyone in the discussion, in particular the artists and the voices of young people.
- It is important to uphold a level of activity that involves offering and inviting stakeholders to take part in debate forums about the Nordic cultural collaboration and to include all of the voices of those involved in cultural life – academics, administrators, bureaucrats, politicians, the media, culture managers and producers, artists and the next generation – who will one day assume responsibility for the roles of both gatekeepers and decision-makers. Such activity also increases the respect for the Nordic Council of Ministers on the part of cultural stakeholders, and should increase the interest in investing knowledge and experience in a greater number of Nordic collaborative projects.
- Gatherings involving solely artists who are working with a diversity of aesthetic expressions and art forms can produce valuable input and engaged discussions about subjects with a non-academic foundation but containing important artistic and personal experiences.
- The Nordic Council of Ministers should in its work with the intercultural perspective on a regular basis and in different ways work with input and recommendations from a cross-sectoral circle of cultural stakeholders. This will provide a unique foundation for the Council of Ministers' ongoing work in this area.

The recommendations below should be read from a “Nordic perspective”. A number of recommendations are naturally national in nature; in other words, the proposed changes must be implemented at the national level. The Nordic strategy for cultural collaboration is to be implemented by Nordic institutions and collaborating bodies. It is however important to include the following recommendations in a Nordic strategy, in that the Nordic collaboration should serve not only as a source of inspiration, but at times also as a *criterion and condition* – for national measures, policy, and strategies. The Nordic Ministers of Culture should, through the Nordic collaboration, return home in possession of national level visions and commitments.

BACKGROUND

The Nordic Council of Ministers is creating a new strategy for the Nordic Cultural Collaboration 2013- 2020. One of the themes being worked on is Interculturality in the Nordic countries.

The Nordic Council of Ministers aims to design the strategy in an inclusive fashion and for that reason workshops are held based on the strategy draft's different themes to illuminate potential contents and what significance the themes can have in the Nordic cultural collaboration. The Nordic Council of Ministers has formed alliances with a number of professionals who are responsible for these workshops, and Transnational Arts Production (TrAP) in collaboration with the Danish Centre for Arts and Interculture (CKI) was responsible for the workshop on the theme *Interculturality in the Nordic countries*.

The Chairmanship of the Nordic Council of Ministers and the Nordic Council focus on these themes ...

The welfare state in a Nordic perspective is the headline of Norway's chairmanship programme in the Nordic Council of Ministers in 2012. One of the programme themes is culture and inclusion; breaking down barriers that hinder participation in cultural life and that can ensure inclusion in – and access to – cultural experiences for everyone, regardless of background. Like all other identities, also the Nordic identity is fundamentally diverse and composite. Nordic history in its entirety comprises contributions from different population groups. The cultural sector is an important premise provider and factor in the debate on culture and identity. It is up to all of us who live in the Nordic region to define the new community and identities. Furthermore, the Nordic Council also has these themes on its agenda, and encouraged the Council of Ministers to focus on them in the course of 2012. The Council of Ministers is therefore preparing a large-scale event at the Book and Library fair in Göteborg in September 2012 under the banner: *Culture and identity – can cultural policy serve as a tool to support diversity and identity in the Nordic region?*

The purpose of the workshop

At Lysebu 15–16 May, we focused on the work with the strategy and of defining specific contents and actions for the theme of *Interculturality in the Nordic countries*. We built on the experiences with, perspectives on, and possibilities related to cultural diversity and increased participation in cultural life that are already found in the Nordic countries. The experiences from the conference at Lysebu served as inspiration for the forum regarding the strategy for the Nordic cultural collaboration 2013-2020, and will be used in the continuing process of completing the strategy, which will be submitted to the Nordic cultural ministers for resolution in November 2012.

Who attended?

An invited group of participants from Norway, Sweden, Denmark, Finland, Iceland, The Faroe Islands, Greenland, and Åland. All invited participants are key stakeholders working with cultural diversity in a range of different contexts.

What did we talk about?

The participants took part in four “round table” discussions intended to offer input and ideas for policy formulation, and concrete actions and collaborations. The round table discussions concentrated on five themes designed to lead the discussions into the subject of how we can create an inclusive arts and cultural life that is well-grounded in society and based on equal access to the art forums and institutions, education system and the cultural funding schemes, and which simultaneously includes audience perspective and a democratic prerequisite:

1. Terminology use and understanding
2. Cultural versus artistic identity
3. The institutions and the community service field

4. Affirmative action and designated programmes
5. Concrete proposals for initiatives or political action plans.

CONTENTS

We had a concrete mission of defining and producing content and focus areas on the theme of *Interculturality in the Nordic countries*, which is one of five pillars in the new strategy for the Nordic cultural collaboration 2013-2020.

The idea of developing the Nordic cultural collaboration by strengthening cultural diversity in the Nordic region is not new. The idea of a diversified and pluralistic cultural life in the Nordic region can be traced all the way back to the beginning of the collaboration. But the Nordic societies have undergone changes and the meaning of a culturally diverse Nordic region means something different today than it did 10, 15, or 40 years ago. Particularly in the three Scandinavian countries the demographic changes are clear; this is a development that is also underway in both Finland and Iceland – although on a small scale.

In the course of the last seven–eight years, cultural diversity and multicultural issues have made their mark on large national events – the Swedish Year of Cultural Diversity (Mångkulturåret) 2006 and the Norwegian Year of Cultural Diversity (Mangfoldsåret) 2008 – and on a number of conferences, seminars and meetings, where in particular the opportunities and need for an exchange of experiences, collaborative projects, strategies, and visions for the field have been illuminated. This was a broadly comprehensive project at both the Nordic and national level, documented in detail in a series of reports, evaluations and analyses.

How can we employ the many experiences from both policy work and from the projects funded by the Nordic Cultural Fund and the Council of Ministers' Cultural and Arts Programme? What is required? Will it be possible to create Nordic structures, funding schemes and projects that can meet the need for a more inclusive practice across national borders? How do the Nordic structures and the Nordic idea address the challenges represented by new organisational forms, different methods of production, multicultural identities, and an increasingly greater degree of internationalisation among young people? And how shall Nordic initiatives be balanced in relation to supranational initiatives, such as from the EU and UNESCO?

We had formulated five key points to provide the main focus for the discussions:

1. Terminology use and understanding
2. Cultural versus artistic identity
3. The institutions and the community service field
4. Affirmative action and designated programmes
5. Concrete proposals for initiatives or political action plans.

Main points in the discussions – with explanatory text:

1. Terminology use and understanding

– or what we are talking about when we speak of interculturality, inclusion, and diversity.

1.1. The culture and democracy

What role does culture play in the ongoing development of the Nordic democracies?

What is required to ensure that concepts such as equal rights and equality are included as a fundamental part of cultural life's DNA?

How do we secure better availability/access to the arts arenas for a larger portion of the population?

How do we achieve a broader representation and reflection in cultural life of residents' different backgrounds and competencies?

1.2. Cultural diversity

What does a concept such as "interculturality" imply for the development of a Nordic strategy in the cultural sphere? Can "interculturality" serve as a characteristic – of society, of the increased ethnic and cultural diversity in Nordic society? And thereby, also as an expression for the democratisation of the Nordic funding structures and initiatives in the sphere, that cultural life shall be representative of the society of which it is a part?

Can interculturality as a cultural lens be expanded to address aesthetic, performative, and production-related differences, rather than as an element in an integration discourse?

2. Cultural versus artistic identity

How do we ensure that each and every artist is assessed on the basis of his/her art – regardless of origin, background, ethnicity, creed, or social class?

How can we create a more open, nuanced, and culturally diverse Nordic region, where different aesthetic and artistic expressions correspond with different cultural preferences and traditions?

How can the UNESCO Convention's ideas about a pluralistic and transnational cultural landscape be envisioned within the cultural practice of the Nordic region?

Based on the idea that everyone in principle shall have equal opportunities to take part in cultural life, it is a given that we in the Nordic region must investigate how we can safeguard a more equal and competency-based access to all levels of cultural life.

3. The institutions and the community service field

What is required to promote an improved understanding on the part of the cultural institutions regarding the opportunities inherent to a more nuanced interpretation of the task?

How can one break out of 'modus vivendi' in daily operations?

Is it possible to find incitements that can facilitate also addressing those segments of the population that do not currently take advantage of the cultural programmes?

What can cultural life learn from the community service field, where apparently great progress has been made in the work for a natural cultural diversity and where there is beneficial expertise and experience available?

4. Affirmative action and designated programmes

Shall we – as in society otherwise – also in cultural life work with affirmative action schemes to "help" minority artists gain access to the arts arenas? Or will that only serve to stigmatise them even more as "the other", as minority artists – and individuals deviating from the norm? Are the plans for the Norwegian secondment programme a potential path forward?

Can we develop models for how the normative arts and cultural field can be expanded, so that to a greater extent it lives up to the democratic requirements?

How can we break down the reproductive recruitment to the sector, which more and more individuals are identifying as a barrier to renewal?

5. Concrete input for political action plans

Can a number of objectives be formulated that are to be met in the short and long term, respectively? What is the tool and who can make a contribution – individually and as a group? How do we create a connection between what is happening nationally and that which is to take place at the Nordic level? Is there a need for further workshops, etc. to follow up on the initiative?

In the following we have made a selection of six guidelines/recommendations for the Nordic Council of Ministers on the basis of the discussions.

SIX RECOMMENDATIONS

1. General cultural policy

– with a particular focus on the funds, grant programmes, and the Nordic cultural collaboration in general.

1.1. The study and action plan (to be designed by researchers) – must be long-term

- A study should be created about the type of intercultural measures that receive funding (analytical study). The study should be carried out by an impartial working committee of both academics and (most importantly) practitioners.
- In order to ensure a legitimate report, the research community should be involved (e.g. the Nordic Research Collaboration). Research in this field is wholly essential in order to establish the lay of the land and to specify instruments concretely, in other words, mapping + analysis + action plan.

1.2. Application criteria

- For many applicants it is experienced as a hindrance that one of the most important criteria for being granted Nordic funding is that collaborations must include participants from at least three Nordic countries. The application criteria should be adjusted so the involvement of two Nordic countries is sufficient. That makes it easier to apply and more projects will then see the light of day.
- Allocation of funds to institution development. The Nordic Council of Ministers should establish a grant programme that allocates funding to the development and establishment of institutions, networks, and organisations, so-called “operating funds” – where the criterion is that the entity primarily works at the Nordic level, or makes such work a priority.

1.3. Who shall receive funding?

- The established state cultural institutions receive a great deal of state funding. It is important to look at what they receive and how the money is spent. Is it representative for how society looks? What role can the Nordic collaboration play here?
- It is enormously important to develop the institutions with an eye towards acquiring a cultural democracy.
- The institutions must be reformulated and their roles redefined.
- Finances play an important part in the institutions' opportunities.

1.4. Audience development, programming, and collaboration

- Points are to be added to the “*recommendations from the working group for cultural complexity and coexistence*” (Stockholm 2008) regarding audience development, programming, and collaboration. The recommendations shall take into consideration the document *Creative Europe* (next EU culture programme). The Council of Ministers should as a minimum hold annual workshops for this initiative – where methods, best practices, Nordic and national objectives and the relation between these, and increased, tight Nordic collaboration within these fields are discussed, and recommendations made. It shall be called *Culture in the Nordic Region* and NOT *Nordic Culture!*

1.5. Quality – diversity provides quality:

- The quality debate! Shake up the terms of the debate. We shall not start talking about the professional level in relation to this. We shall not operate with different

levels of culture. Use quality as an instrument for the preservation of positions, in which quality is about artistic and organisatorial achievement of objectives, but also simultaneously an expression of experience and competency within the entire cultural field, and not least within interculturality and the realisation of/work for a true cultural diversity at all levels of cultural life.

- Omission /exclusion of different groups (gender, ethnicity, sexuality, etc.) is also an exclusion of quality.
- *Quality can be connected with human rights concepts to our advantage.* This can be worked with as a type of perceptive on how one works with quality. Because the quality comes with diversity as well. That one has access to a number of forms of expression.

2. Skills development

– relevant with respect to a comprehensive Nordic cultural collaboration and strategy

Invest in a diverse development:

To be decided at the Nordic Trust level. To be decided at the Ministerial level. The infrastructure for this exists. It is to be made a priority and the infrastructure can be improved.

2.1. Establish a Nordic cultural platform/Nordic culture bank/knowledge bank

- Shall be an online platform – virtual – and available to the Nordic countries.
- Derive inspiration from the Netherlands and establish an office in each country, where reports about projects are stored so that the knowledge is passed on and can benefit others when new projects are commenced. Should be created at the Nordic level. Also derive inspiration from CKI – the Danish Centre for Arts and Interculture (which could given its nature be such a knowledge centre). Long-term thinking should be employed for the Nordic measures rather than starting the research work from zero; it should be possible to start by building upon the experiences of others.
- In the establishment of a Nordic cultural platform/knowledge centre, the possibility shall be provided for independent agencies in conjunction with the knowledge centre.
- The audience projects are to be individual, but there are some joint experiences that shall be made available. Project descriptions at the knowledge centre shall present the results of the diversity projects. A targeted initiative with earmarked funds for documentation and knowledge sharing.
- Documentation of what increased diversity can offer the cultural sphere.

2.2. Think tank for knowledge sharing

- Establish a multidisciplinary think tank for sharing knowledge and expertise. This will potentially lead to concrete political actions and make a difference.
- Greater focus on hiring those with competency within the field, in the institutions. We have moved beyond campaigns about attitudes. This leads to symbolic policy, because the institutions are not ready to hire those with the right competency in the field. But it is also because there is no follow up. At the same time, there are the institutions who complain about being controlled from above by the public authorities. What is then the meaning of “freedom of expression” in this context?
- The formulation of directives; concrete guidelines and measurable results requirements within publicly run institutions' work for true cultural diversity and

intercultural dialogue/intercultural relations in the institutions. Actively involve the different communities in the institutions.

2.3. Platform for visions on a Nordic basis – a joint magazine and working committee.

- A prize awarded to institutions. Make it into a status matter. Best practice. How to bring competency into the Nordic countries, how to exploit the potential and make room for diversity internally.

2.4. Education

- Establish a new subject in "Nordic Arts and Cultural Understanding" in the schools.
- Intensive investment in the arts education institutions and the necessary changes in curriculum/art "schools". Utility value – knowledge based learning. Work for a stronger Nordic educational community in the arts educations.

3. Meeting places

– relevant with respect to a comprehensive Nordic cultural collaboration and strategy.

- Several meetings between local, national, and Nordic stakeholders.
- Build platforms through which to meet and discuss experiences gained, profile good productions and discuss a variety of relevant themes. (A type of annual congress)

3.1. Cultural fair / cultural marketplace

- To be held every third year for people working in the cultural field, where one can come to find collaborating partners and to profile new collaborative relations in the Nordic region. Can be held in the different Nordic countries.

3.2. Establish a committee for user involvement/audience development.

- E.g. Nordic Culture Fund: initiative for bringing in new groups.

3.3. Meeting between the ministers of culture and cultural life

- A forum must be developed within the Nordic Council of Ministers, where culture and the discussion about a joint Nordic intercultural platform receive continuous follow-up and a permanent focus. Nordic culture minister meetings should be held where the grassroots can impose requirements and are including in setting the agenda. One theme can be how a joint Nordic cultural policy can be adapted so that it promotes inclusion and participation instead of division in Interculturality in the Nordic countries.

4. Power

– relevant especially with regard to the guidelines for the cultural institutions.

- Redefinition of the power structures in the institutions is absolutely necessary. It is necessary to address the role of the institutions in the building up/future development of society. Today the institutions function more like doorstops.

5. Identity

– relevant with respect to comprehensive Nordic cultural collaboration and strategy.

- Art is something that comes from a specific person/individual and often also this person's somewhat egotistic view of something outside of him/herself, while culture is something that involves – and also often comes from – "everybody".

Although the culture is different in the various Nordic countries, the art can nonetheless be shared and applied across national borders precisely because it is the artist – and not the culture – who creates art. This should be the case for all artists in the Nordic region, regardless of their “*identity or cultural baggage*”.

Further, the artist can be characterised by or be more interested in one or more specific tendency within the culture, but in all contexts is free and independent of his/her own culture – whether this be the immediate, most familiar culture or the dominant culture. *The artist is free to personally define his/her own art.*

6. The institutions – investment, focus, and guidelines

– relevant with respect to a comprehensive Nordic cultural collaboration and strategy.

6.1. Nordic cultural policy tools. Impose requirements on the institutions. Set up guidelines.

- Impose requirements on cultural institutions. In building an institution, requirements must also be imposed for what this institution shall be able to administrate. A department must be created that safeguards the guidelines. A joint Nordic collaboration.
- There are clear distinctions between *the elite* and “*the others*” within the arts and culture. *The elite* are frequently those who have “power of definition” in relation to the arts, while “*the others*” are those who represent the culture. But there is also a complexity to be found here within and between the groups and the accessibility to arts or culture differs from place to place.
- The institutions must take part in and uphold a continuous dialogue with the cultural life of community service in its work towards the achievement of increased diversity, but this must be done without necessarily institutionalising the subcultures – the latter often arise in community service sectors. The institutions should be given the latitude to remain autonomous and advocate initiatives in relation to the community service sector. Visiting productions are a key measure with regard to increasing activity within the Nordic performing arts, both in and between the respective Nordic countries and in relation to others outside of the Nordic region.
- Arts institutions as public domains must therefore function with an awareness of their role as meeting places for the arts, culture, and audiences. They should relate to these groups in a more democratic fashion. In this way they can work to create equal access for more and other types of groups in their local communities. The institutions should operate with social as well artistic objectives. Social arts initiatives have in the past served as door openers for a range of new encounters and created new meeting places. The institutions often choose the majority if they are allowed autonomy or do not receive guidelines from political/funding bodies. In order to promote voluntary involvement on the part of the population it is therefore important that the institutions are open to new forms of expression and receive sufficient funding to carry out outreach work as part of their activities – particularly with direct reference to own immediate “diversity groups”.
- The cultural sector shall implement the Nordic Council of Ministers’ strategy that is up for resolution in 2012. Their power defines what the institutions are to spend their money on in the upcoming years. The focus has been on a Nordic exchange. Has diversity been a part of this dialogue? It is important that the Nordic dialogue and the exchange consistently include a focus on interculturality and cultural diversity. How can an exchange between the Nordic region and the world be promoted?
- Perhaps portions of the Nordic diversity strategy need not be solely Nordic? Could a potential strategy be to include two other nations: that a cultural collaboration can involve more than the Nordic participants? A Nordic artist should have the

possibility to collaborate with partners other than Nordic. Challenge the framework!

6.2. Guidelines for the institution

- The institution's social function is important in the cross-sectoral work for equal access, equal opportunities, and a fair division of power. Provide clear guidelines for the institutions to operate in relation to. Explain the institution's social and influential function. Guidelines from politicians. Cultural-political objectives shall provide guidelines for the institution. A division must be formed to secure the guidelines. A joint Nordic collaboration.
- Work instructions.. “Are we doing our job well enough?” But it is also about being able to describe different visions of the world – also on the part of the institution.
- More meetings between local, national, and Nordic stakeholders.
- Build a platform for meeting and discussing experiences, demonstrate good productions, and discuss different themes of relevance (a kind of annual congress).

6.3. Greater focus on hiring those with competency within the field, in the institutions.

- As stated under 2.2 we have moved beyond attitude campaigns. These function as symbolic policy because the institutions are not ready to hire those who have the correct and timely competency within the sector. But it is also because there is no follow-up.
- A possible model could be to create a kind of Nordic incubator, which identifies, involves, and derives benefits from those locations in the Nordic region where corresponding and qualified experiences are found.
- The fact that many institutions have so little interest in the recipient is problematic. It must be seen as a resource that development shall occur within this field. Develop the resources that we possess. Reprioritisation of resources must be done. This is of course a process that will take time, like the development from snail mail to e-mail – but everyone has now implemented this!

6.4. Representative committees. Focus on change processes within the institutions.

- Actions targeting change processes within the institutions. Representative committees, different expert committees. This process has commenced but is utilised only to a very limited extent and is purely symbolic.

ATMOSPHERE REPORT and OVERALL EVALUATION

Summary of comments from the rapporteurs

The idea of the workshop is that there shall be no keynote speakers, who often constitute a major segment of diverse conferences and seminars. Instead the workshop is based on discussions where the participants offer input and draw conclusions that are otherwise usually to be found at the end of the programme for workshops/seminars and are therefore seldom concluded in a proper manner. There is no group moderator (the group is free to appoint one); instead there are rapporteurs.

A number of participants have opinions about the workshop paper's question(s):

It has been discussed so many times before that some feel virtually disillusioned.

The questions/items are extremely general, and there will for that reason be a tendency for the answers also to be general.

The opinions were divided regarding the length of the discussion about definitions of terminology before moving on to more concrete topics.

From one of the groups:

The atmosphere was formal and the wish for a moderator arose although there were only seven of us. Everyone seemed uncertain to begin with because there was no clear leader for the group. Those who are accustomed to a specific type of meeting culture probably felt that the framework was a bit undefined. The questions were experienced as large and overwhelming and everyone sensed that there was too little time to address so many big and demanding questions. As a rapporteur some wanted me to be the moderator, but I declined. I did this because I thought it important not to create too many formal limitations, to let everyone speak freely in the beginning to then identify the important points that they came up with. It was nonetheless easy for me to participate in the discussions and provide input in relation to the theme. The day turned into a kind of think tank during which everyone could air ideas, share own experiences, and then make concrete proposals for the Nordic Council of Ministers. We did not have time to get through all of the questions. There were some participants who were more enthusiastic than others in the discussions, but the atmosphere was good and the mixture of performing artists and culture bureaucrats resulted in discussions that were lively and at the same time, concrete.

From one of the groups:

The pulse of the working method in the group:

The topics were extremely broad.

But provided a good introduction for moving on to the work.

Having a moderator for the process could have been a good idea.

The process became very diffuse.

And it can be difficult to arrive at something concrete.

From one of the groups:

The discussions commenced with a quick rearrangement = a symbol of the mandate given. Good dialogues ensured, the atmosphere was not tense. Mutual respect for one another's opinions and experiences from different sectors. Language was not a problem and there was an openness to ask questions if one had any doubts. The gender distribution in the group could have been better; there was only one man in the group.

The available time was used well and the group did well in avoiding slipping into tangents on irrelevant discussions/subjects. It was good that representatives from both the Nordic

Culture Fund and the Council of Ministers were present. A lengthy discussion about how the different representatives experienced their daily operations and their experiences of what functions. There was a great deal of focus on that which actually *functions* or *has functioned*, which is positive and an indication of serious interest on the part of the participants. So on the whole, good experiences as sources for determining good practice were exchanged in the course of the day.

Evaluation from the Danish rapporteurs about the workshop format

It would be beneficial if the representatives from the Nordic Council of Ministers had been assigned to each of the different groups. It would have sent a strong signal about the importance of arriving at conclusions if those who would receive the recommendations were "given a face". Simultaneously, they could have contributed to reducing the doubts of the participants about the terms for discussing these issues.

The flat structure of the group provides ample opportunity for discussion, but it is also difficult to maintain a concrete structure and arrive at concrete solutions. Because we were told that the group should ideally not be led by a moderator some of the groups failed to record all of the good points that were discussed. They blindly trust that the rapporteurs will pick up on everything from the discussions and in some groups the rapporteur's role became that of verbalising the final proposals for the Council of Ministers. In such cases, there is a risk that nuances from the groups will be lost.

Can one as a moderator or in the programme have an even greater emphasis on the fact that concrete proposals are to be formulated that they will share with the others in the group? Would this result in the group taking responsibility for reaching a result that can be communicated to others?

If there is an emphasis on documentation, shall this be given priority in terms of the technical parameters (e.g. dictaphones at each table) during the workshop so that data is not lost?

The rapporteur's role should be more clearly defined so both the rapporteur and the participants understand what is expected.

ANNEKS 1 – DELTAKERLISTE

1	Austin	Kjell	Voksenåsen	Norge
2	Borchgrevink	Eli	TrAP	Norge
3	Clausen	Annemari	Karen Blixen Museum	Danmark
4	Dager	Max	Nordens Hus, Reykjavik	Island
5	Eistrup	Michelle	BAT - Bridging Art and Text	Danmark
6	Ellingsen	Karl Einar	Voksenåsen	Norge
7	Enemark	Anna	Seniorrådgiver Nordisk Ministerråd - kultur	Danmark
8	Enger	Anne	Kulturtredningen 2014	Norge
9	Englin	Birgitta	Riksteatern	Sverige
10	Floren	Anna	Voksenåsen kultur- og konferansesenter	Norge
11	Grande	Rigmor Duun	Kulturdepartementet, Norge	Norge
12	Henningsen	Erik	Kulturdepartementet, Norge	Norge
13	Henningsen	Sofie	CKI - Center for Kunst & Interkultur	Danmark
14	Hunter	Elizabeth Löwe	CKI - Center for Kunst & Interkultur	Danmark
15	Jakobsen	Maja Spangsberg	CKI - Center for Kunst & Interkultur	Danmark
16	Johannesen	Urd	Nordens Hus, Færøyene	Færøyene
17	Johnsen	Leise	Nordens Institut i Grønland	Grønland
18	Joof	Camara Lundestad	Den mangfoldige scenen	Norge
19	Juslin	Åsa	Nordens Institut på Åland (NIPÅ)	Åland
20	Kiil	Nora	Freelance produsent og kulturarbeider	Norge
21	Klie	Allen	Københavns Musikteater	Danmark
22	Kvam	Hannah Wozene	Scenekunstner, musiker, skribent	Norge
23	Lindén	Zinaida	Forfatter	Finland
24	Matz	Michael	Seniorrådgiver Nordisk Ministerråd - kultur	Danmark
25	M'kadmi	Samir	Visual artist/curator	Norge
26	Magnusson	Leif	Mångkulturellt centrum	Sverige
27	Monaco	Emiliano	Astarte	Island
28	Oker-Blom	Gun	Kulturkontakt Nord	Finland
29	Omar	Nasra Ali	Transnational Arts Production / TrAP	Norge
30	Preisler	Hassan	Freelance og Dansk/dansk	Danmark
31	Righolt	Niels	CKI - Center for Kunst & Interkultur	Danmark
32	Salimi	Khalid	Stiftelsen Horisont / Melafestivalen	Norge
33	Schmidt	Morten Barsballe	Kulturministeriet	Danmark
34	Skúlason	Einar	365 Media	Island
35	Slettholm	Yngve	Norsk kulturråd	Norge
36	Tsakiris	Maria	Nordisk Kulturfond	Danmark
37	Vaagland	Per Ivar	Lysebu - Dansk-norsk....	Norge
38	Vøllo	Åse	Kulturdepartementet	Norge

ANNEKS 2 – PROGRAM

DAG 1 - 15. mai 2012

11.00 - 12.00	Registrering og innsjekking
12.00 - 12.15	Velkommen ved Åse Vøllo, Nordisk Ministerråd, og Lysebu
ved Per Ivar Vaagland – samt kort innledning i plenum
ved TrAP/CKI
12.15 - 13.45	Lunsj med ad hoc bordplassering
14.00 - 18.00	Rundbordssamtaler - hvert bord diskuterer de
samme spørsmål med likeens instrukser
- en kaffepause ca. kl. 16.00
19.00 - 21.00	Middag med bordsetting lik gruppesammensetningen
(samtalens fortsetter uformelt)
21.00 -	Kveldens "mingling" vil fortsette diskusjonen i en sosial setting

DAG 2 - 16. mai 2012

09.00 - 10.15	Frokost med ad hoc bordplassering og utsjekking fra hotellet
10.15 - 10.30	Kunstnerisk stimuli ved dagens oppstart v/ Hannah Kvam
10.30 - 10.35	Innledning til dag 2 ved TrAP/CKI
10.35 - 13.00	"Sluttforhandlinger" – hvert bord har en avsluttende
samttale med konklusjoner
- kort kaffepause kl. 12
13.00 - 13.30	oppsummering og avslutning i plenum ved TrAP/CKI og
Nordisk Ministerråd
13.30 -	lunsj (valgfri) med ad hoc bordplassering

ANNEKS 3 – rapportene

**DE FIRE
INDIVIDUELLE
RAPPORTENE
urredigert**

Bord 1 – anglophone

– rapportør Elizabeth Löwe Hunter

Workshop - Det interkulturelle Norden 15.5.2012

Group: Anglophone

Reporter: Elizabeth

1. Use and understanding of terms

– or what do we mean when we talk about interculturality and diversity?

How is it different from multi-culturality?

Is it more dynamic? Is it something else than different cultures side by side?

What does the intercultural North mean? What do we associate with the concept?

Is it about ethnicity?

How to define oneself in a certain context. The term inter-cultural changes in diff. contexts – it might not mean the same in the States as in Scandinavia (history needs to be taken into account).

One definition: Being in between different cultures. Both being inside, yet outside of a culture.

Does the term interculturality introduce a more democratic approach to the subject (culture and diversity)? Is it a way away from the ethnic approach?

What is the aim? What would we like the Nordic countries to be? The objective?

Sustainable North, creative, young, digital – these are some objectives.

The perfect society would be where you don't have to think about where you belong to. It just happens. (Meaning: not having to be placed in one or another category, e.g. "dansker", "førstegenerationsindvandrer", "anden..." etc.)

The hard part is the openings, taking chances and risking things. *Trust, confidence, exchange and listening to people from around the world.*

We should critic the present too.

This ideal of not having to think about "what you are" does exist for the young children in multinational environments (example of a public school) – they don't think about it. But then they grow up.. It is the grownups who teach them the social/cultural/economic differences between them.

It takes time for the change to take place. *Focus on what IS working and how we can expand it.* Instead of just criticizing what doesn't work.

Swedish journalist as an example: His experience of the best integration into the Swedish society was through the library and literature. He was fed up with all the projects - "multi-cultural industry."

We can get there by using our common sense..

(Chimurenga – check out on the internet!)

Cultural diversity needs to be linked with history. Put the discussion into a historical context. We need continuity and base – it's like out in the air, disconnected from concrete context.

The Icelandic economic crisis led to: less talk about cultural diversity – focus on the Icelandic people and not the foreigners.

In this kind of situation it's about survival, your own.

Exchange of experiences. Between organizations, countries, across generations. Bridging!

Listening to old people and not only focusing on the youth.

We don't interact (in Denmark) – *we should interact on the one to one level and also across groups/organizations and so on.*

Have there been cultural projects including and mixing young and old people?

How does diversity get used in the diff. museums?

Is the term used or misused by institutions but also by artists applying for grants?

The institution itself should represent the diversity that it is requesting.

But sometimes it is difficult for some (e.g. women) to get inside a certain field (here the movie sector).

Audience development.

There is a diff. between ethnic and cultural representation – certain criteria is put to what a "true" foreigner is. Diff. between being black and being diverse.

Suddenly a polish immigrant in Norway is not ethnic enough to apply for a grant (because she is white/European?), but the Norwegian, black girl is.

Think about in what way the idea of an immigrant/foreigner/diverse identity of the institution offering the grant corresponds to the applicant's experience of being a foreigner. Does the criteria need to be adjusted?

How do we achieve broader participation reflecting the cultural diversity of the population with professionals of different background and competencies?

We need role models to achieve a broader representation.

We could find those role models outside of our own society, maybe we could learn from people from the outside – from other places more experienced than us. The knowledge is out there – how do you make it inclusive? *Further than just Europe. Bring people who know stuff to teach us here.*

2. Cultural vs. artistic identity

How can we create a more open and diverse environment for culture in the Nordic countries, where different aesthetic and artistic expressions correspond with different cultural preferences and traditions?

We need exchange of experiences on a global level – e.g. the reporting of how the UNESCO convention has been implied in the UN countries.

How do independent and institutional organizations work differently? It is important also to include independent organizations' work experiences in the governmental institutions.

Who has the defining power of what is diverse?

The Diversity Price as an example. This kind of event would be more problematic for artists. E.g. writers – every writer gets an etiquette on them if they are e.g. women or immigrants.

Quotas as a means of including minorities and promoting diversity?

The multi-cultural price – an idea of how to get around the diversity:

Focus on *rewarding* instead of punishing institutions with a multi-cultural program.

This has been done (in Norway) with an international committee – some institutions welcomed it and some did not appreciate an outsider to come teach the respective institution.

In England they punish by receiving less financial support.

Get the knowledge from the outside!

National theatre getting advice from a group of international artists – it created engagement. This led to the first permanent contract of a colored actor.

Experience from Denmark. Integrationsministeriet was a ministry keeping immigrants out of the country! This is weird compared to the Ministry of the Environment whose job is to protect their field – the environment.

We need spokespersons to protect minorities. We need people who think differently and creatively.

Praktisk spørgsmål til dem I ministerrådet: Access of knowledge: how do you (in power positions) use (knowledge or money, what was the question?)

The budget is mainly used for institutions and programs.

Kultursektoren skal implementere Nordisk Ministerråds strategi som vedtages i 2013. Deres magt handler om, hvad institutionerne skal bruge deres penge på de næste år.

Fokus har været på nordisk interchange. Har der været diversitet inkluderet i den dialog?

How can an interchange between the Nordic countries and the world be promoted?

Defining the “Nordic” is/can been seen as exclusive in itself. The premises are not really inclusive concerning the diversity goals. Paradox?

- But there has to be frames for the work. And what does it mean to be Nordic?

Maybe part of the diversity strategy does not have to be Nordic? Could it be a strategy if a project could include two other countries? An artist from the north should have the possibility to collaborate with other partners than Nordic ones. Challenge the framework!

Idea: All big museums should be linked with a small one in another country... To be inspired from other perspectives.

But if Nordic Ministers Council does this (changes the frame), people will question what the Nordic collaboration is about.

Maybe we are keeping the “Nordic” idea alive. We are trying to preserve the “Nordic” to guard it from influences from around...

The scene is different now than when the “Nordic” collaboration was initiated. The people living in the North are not composed in the same way.

What is Nordic? It is everything happening in the north.

What should the method be? Are quotas the answer? How do we open up?

What can we achieve together as Nordic nations together? What can we do in collaboration? Synergy between the national and the international level.

What could be best? – Focusing on e.g. writing in another way.

Someone should facilitate collaborations between the Nordic countries.

It should be known to artist that the possibility exists to do projects across the north. You (the institutions) should reach out to the artists – there should be spaces for collaborations, exhibitions... Networking. Mapping.

3. Government institutions and non governmental organisations

What can the cultural field learn from for instance non governmental organisations and institutions ; where one have advanced considerably in promoting cultural diversity and where we can find competence and experience?

Football is a natural arena for integration. It is not a set up. This Swedish journalists point again: common sense and conscience is the way to integration.

What is integration? How is it defined? Is it becoming Norwegian or is it learning how the society works and being a part of it?

Assimilation is easier, it's more comfortable – but it does something... it is not encouraging the differences.

Assimilation *is* happening. Instead we should embrace the new and different, it can enrich the specific environment. People are not ready for difference – learning from new and other people.

"Integration" has to happen both ways. Closed minority theatre groups are not promoting exchange either.

Good leadership. These discussions need to be taken by the decision makers.

Small institutions are doing well concerning reaching out to diff. communities – there is less of a power structure going on.

Bord 2 – skandinavisk

- rapportør dag 1: Hannah Kvam
- rapportør dag 2:Sofie Henningsen

Bord to med deltakere fra Sverige, Danmark, Finland og Norge.

Rapportør

Hannah Wozene Kvam

Introduksjon

Etter en kort introduksjon av tematikken for dagene av Eli og Niels, bestemte bord to seg for å sitte i møterommet vi startet i.

Gruppa bestod av syv kulturaktører innenfor forskjellige felt som billedkunst, teater, kulturinstitusjoner, politikere og skuespiller forbund.

Dagen startet med en kort introduksjon av alle deltakerne. Det ble en formell stemning og ønske om ordstyrer kom opp selv om vi bare var syv stykker. Alle virket usikre i starten fordi det ikke var noen klar leder for gruppa. De som er vant til en viss form for møtekultur syns nok at rammene ble litt løse. Spørsmålene opplevdes som store og overveldende, og alle kjente på at tiden var kort for så mange store og krevende spørsmål. Som rapportør var det et ønske om at jeg skulle være moderator, noe jeg sa nei til. Dette fordi jeg tenkte at det er viktig å ikke legge for mange føringer, å la alle snakke fritt i starten og for selv å fange opp de viktige poengene de kom med. Det var allikevel lett for meg å delta i samtalene å komme med egne innspill i forhold til tematikken. Dagen ble som en tenketank hvor alle kunne lufte ideer, komme med egne erfaringer, for så å komme med noen konkrete forslag til nordisk ministerråd. Vi rakk ikke gjennom alle spørsmålene. Det var noen som var ivrigere enn andre i diskusjonene, men stemningen var god og blandingen av utøvende artister og kulturbyråkrater gjorde at diskusjonene ble levende og samtidig konkrete.

1.1 Kulturen og demokratiet.

Hvilken rolle spiller kulturen i den videre utviklingen av de nordiske demokratier?

Diskusjonen startet med fokus på kulturpolitikken i Danmark og hvordan den forvaltes.

Det mangler undersøkelser på hva kultur er i Danmark. Danmark har liten eller ingen erfaring med å inndra opplysninger om hvordan kunst og kulturfeltet fungerer, hvem som får midler og om det i det hele tatt finnes noen skjevfordeling. Det kom frem av samtalen at Danmark ikke har noen klare retningslinjer, og at de henger etter i den interkulturelle debatten om hvordan mangfoldet skal presenteres. De etablerte statlige kulturinstitusjonene får mye statlige midler. Det er viktig å se på hva de får og hvordan de bruker pengene. Er det representativt for hvordan samfunnet ser ut?

Likeverd og likestilling innenfor kunstens områder var et annet tema som kom opp i denne sammenhengen. Det var en som mente at bare 20% av kunstneriske prosjektmidler gis til kvinner i Danmark hvor en annen påpekte at debatten ofte ender med for eller mot kvotering, og koker bort der. Når det gjelder kulturprosjekter med de med annen etnisk bakgrunn enn den danske er det nesten ingen som vet hva som skjer. Det som er viktig er å se på hvordan fordelingen av midlene faktisk utarter seg. Kulturinstitusjonene er redde for å være selvkritiske. Det må bli større rom for å si hva man har ekspertise på, og like viktig hva man ikke har ekspertise på. Mer transparent. Gjennomsiktighet.

Konkret forslag:

Danmark trenger mer transparente kulturinstitusjoner som våger å se på seg selv og hva institusjonene gjør eller ikke gjør. Det må forskes mer på hvordan kulturorganisasjonene opererer i Danmark.

- Hvem er kulturen for?
- Hvem deltar og hvordan fungerer kulturinstitusjonene?
- Hvordan skal støtten fordeles?
- Burde det gis mindre til etablerte institusjoner vs andre mindre aktører?
- Hvem skal få penger?

Et eksempel som kom frem var hvordan den danske filmskolen våget å stille spørsmålstege ved egen rekruttering av studenter til skolen. De spurte seg spørsmål som

- Hvorfor var det så mange etnisk danske hvite menn som fylte studieplassene?
- Hvordan vurderer vi søkerne? Hva er våre kriterier?

Ved å tørre å gå i seg selv skjedde det en endring i søkermassen, som gjorde at de fikk en mer mangfoldig studiegruppe.

1.2 Kulturelt mangfold

Det interkulturelle Norden har kommet for å bli. Minoritetsbefolkningen blir større og større, særlig i Norge, Sverige og Danmark. Det er allikevel få med annen etnisk bakgrunn hos kulturinstitusjonene og i fondene. Den nordiske kulturpolitikken har plikt til å inkludere alle. I og utenfor institusjonene, men kultur må også finnes der folk bor. Det må legges til rette for nye samarbeid i og mellom de nordiske landene hvor interkulturelle prosjekter får fokus.

Kultur må være med på å sette lys på de negative tendensene i samfunnet. Rasismen er på fremmarsj og fiendtligheten mot spesielt muslimer er stor. En mer høyrestyrt politisk dreining i flere av de nordiske landene kan ha mye å si for kulturen. Nå når nordisk ministerråd inviterer flere aktører i feltet til å komme med innspill til det nordiske kultursamarbeidet har vi som kulturaktører en mulighet til å påvirke samarbeidet for en inkluderende kulturpolitikk. Vi som jobber i feltet må gi beskjed. Stille krav!

Et uttrykk som kom opp var "parachute politikk". Dette er prosjekter som gis penger bare for at det er politisk riktig der og da, eller midler som gis over en kort periode slik at man kan tikke av i "politiske korrekte" boksen. Kulturen og diskusjonen om en felles nordisk interkulturell plattform har ingen plass hos nordisk ministerråd. Det burde holdes et nordisk kulturministermøte hvor grasrota stiller krav og er med på å sette agendaen. Et tema kan være hvordan en felles nordisk kulturpolitikk kan tilrettelegges slik at den fremmer inkludering og deltagelse fremfor splittelser i det interkulturelle Norden.

Det kom frem at Island ikke snakker om mangfold innenfor kulturfeltet. De er mer opptatt av velferd for alle etter den økonomiske krisen de har vært gjennom.

Det nordiske kulturfondet mangler internasjonale prosjekter med det som blir kalt de nye nordboere.

For mange søkeres oppleves det som en hemsko at et av de største kriteriene for å få penger er at samarbeidet må bestå av deltagere fra minst tre nordiske land. Det burde gjøres om på søkerkriteriene slik at det holder at to nordiske land er involvert. Det gjør det lettere å søke, og flere prosjekter kan se dagens lys.

Det trengs en sterkere synliggjøring av kulturfondet med fokus på interkulturelle prosjekter. Man må vende opp og ned på den politiske logikk i forhold til kunst, kultur.

Det ble en diskusjon om hva begrepet kultur betyr. Hva er nasjonal kultur? Hva er nordisk kultur? Går det an å finne frem til en felles nordisk kulturidentitet? Flere mente at temaet er sårbart og at mange sliter med å finne sin egen identitet der de er. For mye å kreve at folk skal finne en nordisk identitet også.

Konkrete forslag:

- Kulturbank. Nordisk Kulturbank/ressurssenter (Holland)
- Nordisk ministerråd. Villige til å satse frie midler. 100.mill over tre år som skal samle de
- nordiske landene og fremme inter-kulturelle prosjekter.
- Nordisk festival/markedsplass. Med debatter om den nordiske identitet/hvem er vi/ hva
- vil vi? En offisiell arena hadde vært interessant. Metropolis i Danmark er en god samarbeidspartner.
- To innsatsområder. Intern/ eksterne inter-kulturelle prosjekter
- Kunst i det offentlige rom. Publikumsutvikling. Profesjonalisere-utveksle med andre som
- har erfaring innenfor disse områdene.
- Møte mellom ministerrådet, nordisk råd,kulturfondet, kulturkontakt nord med temaene
- retorikk, mangfold, identitet

Sammenfatning:

- Satse sterkt på utdanningsinstitusjonene. Nytteverdi-kunnskapsbasert læring
- Skrive om historien
- Se verden fra flere vinkler
- Ungdomsfokus. Ungdom har en felles global identitet. Må ta hensyn til dette.
- Vi må avspeile samtiden.
- Nordisk Kulturbank/ressurssenter (Holland)
- Utredning- registrering-de nordiske landene. Hvordan ser det nordiske kulturlandskapet ut?
- Kultur, publikum.
- Folk fra alle de nordiske landene må bli bedre kjent med hverandre. Lage en nordisk markedspllass med kulturer i Norden. Språk i Norden.

Dag 2: 16-05-2012, Bord 2

lydfiler: "Hannahs gruppe dag 2"

Dagens opgave er at der skal laves 1 actionpoint/bulletpoint for each of the 5 issues from yesterday,

Anbefalinger til nordisk ministerråd skal udformes SE s 5!

Gruppen starter med en opsummering fra i går:

De refererer vigtige pointer i punktform:

- afstand mellem kultur og publikum,
- uddannelse,
- handlingsplan for nordisk kulturråd,
- kultur i Norden,
- gruppen forestår at der skal lave en undersøgelse af hvad interkulturelle tiltag der bliver støttet (analytisk undersøgelse),
- henstilling til Stortinget,
- politisk blåstempling af interkultur som en vigtig del af samfundet.

Rapporten "Handbook of good practices" En af gruppens deltagere forelår FIA's(Fia?) som inspiration.

Den handler blandt andet om national kulturstøtte, og projekterfaring.

Danmark er bagud sammenlignet med Norge med hensyn til interkultur som blandt andet er skrevet ned i policypapers, UNESCO-konventionen vigtighed nævnes i denne forbindelse.

I går blev der på workshoppen lagt op til **tænketanke** – i dag vil gruppen vil frem til handling!

Her præsenterer de **Nordisk platform/vidensbank/vidensdeling** som en ide. De er inspireret af Holland, hvor man har kontorer i hver by der varetager dette, og der foreslås at have et kontor i hvert land. Der foreslås at projekter af en hver størrelse skal aflægge rapport, så man kan drage nytte af det og så viden skal bringes videre. En deltager spørger til hvordan de lokale kontorer skal det fungere og hvordan samarbejdet mellem kontorerne skal foregå. En anden deltager foreslår at det skal laves på nordisk plan, og at der kan hentes inspiration fra CKI. Der kunne eksempelvis oprettes flere centre/kontorer a la CKI på nordisk plan, og fortæller at det er lykkedes i Holland i Rotterdam. Der skal tænkes langsigtet for det nordiske tiltag, og i stedet for at starte researcharbejde fra nul skal man kunne starte med at bygge videre på andre erfaringer. Det er et af argumenterne for disse 'vidensbanker'.

Hvem skal undersøge det hele: en uvildig arbejdsgruppe både akademiker men vigtigst praktikere.

Man skal ind i forskningsmiljøet for at få en legitim rapport (brug ex nordisk forskningssamarbejde)

Deltagerne i gruppen mener ikke at det er et problem at finde folk i forskningsmiljøet til denne opgave. Forskning er helt essentielt på det her felt for at vide hvordan landskabet ser ud og for at konkretisere instrumenterne dvs. kortlægning/analyse/handlingsplan. Samtidig mener gruppen, at Ministerrådet har pengene til at prioritere dette, men det kræver en bred opbakning! Det er en stor udfordring til vores politikere!

Projektbeskrivelser skal fortælle hvad resultatet af mangfoldighedsprojekterne er. Det skal dokumentere hvad øget mangfoldighed giver inden for kulturområdet – dette skal synliggøres for politikerne! (Deltager: publikumsudvikling gør at der kommer et meget brede del ud af befolkning ind i kulturlivet, det handler om adresserer forskellige publikumsgrupper som vil give den og den virkning i samfundet...)

2008 papiret: "rekommendasjoner for arbeidsgruppe for kulturell kompleksitet og sameksisten" fremlagt på konference Stockholm (2008)

Kultur og demokrati – vi skal omfavne at befolkningssammensætningen ændrer sig.

UNESCO peger på dette som er helt essentielt. Vi lever ikke i et vakuum i norden – vi er en del af EU. UNESCO har lavet et kæmpe forarbejde. Gruppen er enige om at der skal lave flere brugerundersøgelser, og påpeger at det er et problem at man aldrig resultatet af projektet effekter af resultaterne. Der mangler derfor nogle, der kan samle op på projekterne - kundskabsbank/vidensbank skal gøre dette.

Politikerne vil se resultater og effekter af publikumsudvikling, som man måske mærker først 10 år efter.

Der er således tale om langsigtede projekter og langsigtethed er central! Bæredygtig økonomi er i tråd med langsigtede projekter!

CKU støtter med midler og promoverer projekter. En foreslår at der med støtten skal følge administration med, men en anden påpeger så bliver der færre penge til kunsten hvilket er problem. Der skal et bindende led til.

Der foreslås at fondspenge skal være øremærket. Et andet forslag tager udgangspunkt i en EU-model, hvor kulturinstitutionen får en 'teamleder får' med i pakken som kan formidle projektet og tydeliggøre projektet – dette kan bruges som inspiration. Der opfordres også til at bruge pilotprojekter.

Der fremstilles et forslag til uddannelse: Ny Nordisk Kunst og Kulturforståelse som fag. Det handler om professionalisering af kulturen.

Konkrete ting som gruppen er nået frem til igår:

Undersøkning

handlingsplan

Norsikskulturplatform /nordisk kulturbank(vidensbank)

Utdannelse

pulje til brugerinvolvering

Mulighed for uafhængige instanser ved siden af videncentret skal være muligt.

Publikumsudviklingsprojekterne skal være individuelle men der er fælles erfaringe som man skal have adgang til. Diskussionen bliver meget abstrakt siger en.

De taler om at højne baren i Norden i forhold til integrering af kultur og demokrati. Og om at give folk i Det Kunstrneriske råd mulighed brug for inputs - lederuddannelse i forhold til kompetence og institutionstækninig i forhold til interkultur.

Sammenhæng mellem national og nordisk: hvordan skabes der forbindelse? Det er fundamentalt. De skal kigge på nationale kulturstrategi i forhold til den nordiske (Obs undersøgelse!). Praktikere og akademikere skal arbejde sammen.

Forslag: Kan man igangsætte nordiske tiltag der har lokalt output? Glocal? Vidensbanken er på kryds af det nationale. Redskaber –inspiration fra de andre lande som er længere fremme. NYT NORDISK KULTURNETVÆRK er en idé til navnet på tiltaget.

Forslag: Ministerrådet igangsætter 3 pilotprojekt hvor nye metoder afprøves, forskningsprojektet(langsigtet) sættes i gang før.

Forslag: 2mio på at lave en antologi omkring denne problematikken

(1time inde i optagelsen)

Forslag: Undersøgelse/seminar omkring retorik inden for feltet, ex Svenske formandsskab i nordisk råd 2013: lav konference om retorik!

Medierne skal mere med på kulturfeltet! Litteraturen var 'samhedbærende' førhen - hvilken kultur er 'samhedsbærende' i fremtiden: interkultur! Ungdomsinitiativer! Best-cases!

Fomandskabsprogrammet:

Kulturen skal kobles til velfærdens. Kulturelt mangler vi den lange bane. Det nytter ikke med kun nedslag.I Danmark lever vi af viden –kulturen er med til udvikling af viden. Nordisk samarbejde er præget af nedslag (ex 3år) Brug metaforen: "**fra nedslag til gennemslag**" , frem til 2020 er mere langsigtet.

Ved middagen i går:

Vi er optaget at ungdommen i dag zapper, men egentlig vil de gerne fordybe sig. Derfor skal vi fortælle de gode historier også om indvandring - gennem de nye medier for eksempel.

Tænk ud af boksen i forhold til det nye nordiske netværk(skal ligge som netværk på nettet!). Det er allerede i gang på teatrene i form af et nordisk samarbejde.

Publikumsudvikling kræver erfaringer som man kan bygge ovenpå.

Forslag: Ligeløn til kunstnere og institutioner, ligestilling, værdsættelse af kreative iværksætter.

(tid:1.38 inde i optagelsen)

I anbefalinger skal der tages hensyn til papiret Creative Europe("næste kulturprogram"),

Konference: arts and cultural education I Norway, 24maj Oslo

Etniske skal ses som en helhed i nordisk kulturen, Gruppen tror ikke på kvotering, men der skal laves en undersøgelse så man får øje på skævridning, blindtests eksempelvis. Alternativ til kvotering: hospiteringprogram men er ikke så andeledes end kvoteringsprogem.

De endelige målsætninger/anbefalinger til Nordisk Ministerråd:

- Undersøgelse + handlingsplan (udformes af forskerne) skal være langsigtet
Gruppen foreslår at der skal laves en undersøgelse af hvad interkulturelle tiltag der bliver støttet (analytisk undersøgelse). Undersøgelsen skal laves af en en uvidlig arbejdsgruppe både akademiker men vigtigst med praktikere. Man skal ind i forskningsmiljøet for at få en legitim rapport (brug ex Nordisk Forskningssamarbejde). Forskning er helt essentielt på det her felt for at vide hvordan landskabet ser ud og for at konkretisere instrumenterne dvs. kortlægning + analyse +handlingsplan.
- Opret Nordisk kulturplatform /nordiske kulturbank/vidensbank som skal være en platform på nettet – virtuel – og tilgængelig for de nordiske lande. Hent inspiration fra Holland og opret et kontor i hvert land, hvor rapporter opsamles om projekter således at viden bringes videre og kan drage nytte når man opstarter nye projekter. Det skal laves på nordisk plan. Hent også inspiration fra CKI. Der skal tænkes langsigtet for det nordiske tiltag i stedet for at starte researcharbejde fra nul skal man kunne starte med at bygge videre på andre erfaringer fra andre. Ved oprettelsen af nordisk kulturplatform(videncentret) skal der gives mulighed for uafhængige instanser ved siden af videncentret. Publikumsudviklingsprojekterne skal være individuelle, men der er fælles erfaringer som man skal have adgang til. Projektbeskrivelser i vidensbanken skal fortælle hvad resultatet af mangfoldighedsprojekterne er. Det skal dokumentere hvad øget mangfoldighed giver inden for kulturområdet.
- Kulturmesse/cultural fair/kulturel markedsplads skal afholdes hvert 3.år for branchefolk, hvor man kan komme for at finde samarbejdspartnere og for at synliggøre nye samarbejder i Norden. Det kan afholdes i de forskellige Nordiske lande.
- Uddannelse: Opret Ny Nordisk Kunst og Kulturforståelse som fag i skolen.
- Opret en pulje til brugerinvolvering/publikumsudvikling. Ex Nordisk kulturfond: indsats for inddragelse af nye grupper.
- Bemærkninger: til "rekommendasjoner for arbejdsgruppe for kulturell kompleksitet og sameksisten" Stockholm (2008) skal der tilføjes punkter om publikumsudvikling, programlægning og samarbejder. I anbefalingerne skal der tages hensyn til papiret Creative Europe("næste kulturprogram"). Ministerrådet skal afholde årlige workshop for denne indsats jf punkt 6 på workshoppapiret. Det skal hedde Kultur i Norden og IKKE Nordisk kultur!

Bord 3 – skandinavisk

– rapportør: Maja Spangsberg Jakobsen

Workshop 1.

(BORD 3., dag 1.)

Kort præsentationsrunde!

Overordnet: Hvordan står det til med det interkulturelle i Norden?

1. (Begrebsbrug og – forståelse)

Hvordan jeg/vi forstår begrebet interkulturalitet:

Vigtigt med fokus på kompetence – der er mange kundskabsområder, der trækkes ind.

Det er et område, der er i konstant forandring.

Samtidig er der mange, som blander begrebet med multikulturalitet og diversitet.

Så det er lidt uklart, hvordan man ser på det.

Når man flytter begrebet over i en anden sammenhæng, så flytter det sig også – og der er forskellige idéer i de nordiske lande om, hvor rummelig, hvor åben og hvor inkluderende samfundet skal være.

I Norge har man gjort ganske store fremskridt – men det kommer an på, hvem der ser – om det er en dansker eller en nordmand.

2.45: Jeg har ikke rigtig hørt om begrebet interkulturel førend dette seminar. Der er mange begreber, som bliver brugt i flæng og det skifter alt efter tiden.

Men med begreberne er der også en form for 'magt'... det hander om, hvordan man definerer.

Konflikt om begreberne – og om hvem, der har retten til at definere.

6.00: Hvært begreb er en del af samfundsudviklingen. Det drejer som om, hvordan man opfatter individet.

Fx med begrebet interkulturalitet ville jeg ikke have tænkt på udveksling mellem de nordiske lande.

Der er klart eksisterende ulige niveauer af forståelse for begrebet om interkulturalitet. Det handler også om det geografiske. Du får ikke ALLE folk til at snakke om interkulturalitet. Det er ligesom en akademisk terminologi.

I norge opererer vi med begreber som interkultur og bruger også statistikker, som faktisk bliver en form for stigmatisering i sig selv!!.

Problemet: Er de nye begreber med til at ændre skellet mellem dem og os? Eller gør de det modsatte. Vi er interesserede i, at der sker en ophævelse af begreberne. Der SKER ændringer i Danmark – begreberne ændrer sig hurtigere end noget. Men praksis forandrer sig ikke. Begrebsdebatten dækker over noget, som vi ikke taler om. Det handler om danskere versus dem, som ikke er danskere – fokus på hudfarve, navn, religion etc.,

Begreberne kan også i mere eller mindre grad forstærke forskellen mellem dem og os, mener jeg.

12.40

Hver gang der kommer et nyt begreb hænger jeg mit håb og sætter min lid til det, men praksis bagved ændrer sig reelt ikke (Hassan Preisler)

Problematikken er, at disse begreber bruges og misbruges – også bevidst. Interkulturel er blevet brugt ganske bevidst af politikere. Det er det samme som med native folk/ indigenous people. Det handler ofte om rettigheder i sidste ende. Rettigheder til land etc. Men det er anderledes med indvandrerfolk, som jo ikke er under de samme forhold, som oprindelige folk. På den måde er begreberne ekstremt farlige. Med dem kan man tage om problemerne med en vis afstand. Man kan tage handsker på.

16.00

Der sker næsten en ny form for nazisme!!! Nogle personer er i udgangspunktet ikke opfattet helt som norske pga forskellige ting i deres baggrund. Norge er jo ligesom en smeltedigel. Fremmedklingende navn bliver alibi for, at man har en blandet baggrund.

Sætter folk i kolonner? Såenkelt er det dog ikke....

Kvotering:

Et meget vigtigt arbejde med mangfoldighedskultur er at sætte eksperter i forskellige positioner – med en form for kvotering. På den måde kan man skabe påvirkning. Men det er anderledes med kvotering af kunstnere.

Kulturen og demokratiet / kulturel mangfoldighed:

Der er mange som har flerkulturel identitet, men man kan diskutere om ikke de bare er som norske...

21.00 Navnet (på folk) har haft betydning for karriere.

Vi har brug for at der er mindre snak om dig og mig. Det er vigtigt at snakke begreberne ind i diskussionen. Det er os, der snakker om kulturen. Men for ofte ender det i denne vi og dem.

I Danmark bruger vi begrebet: Dansker med interkulturel baggrund. På den måde bruges ordet til at definere mig som forskellig. Jeg har også kunnet ændre mig navn, men jeg har fundet ud af, at der er penge i det. Fordi folk kan bruge mig som alibi. Jeg er en gatekeeper. Jeg er en indvandrer med indvandrerbaggrund, som ikke er som dem, fordi de kommer ikke i det teater, hvor jeg er.

25.00

(2) Begrebet om interkultur/UNESCO konventionen og implementering...

(Skal vi være enige??)

Vi har allerede snakket om mange af problemstillingerne.

Jeg er for, at du skal kunne repræsentere en kultur selv. Jeg snakker ikke om mængderne. Personligt avisere jeg begreber som interkultur.

Omkring begrebsafklaring: Det handler om ligeværdig tilgængelighed??

Det handler om kompetence for at kunne forstå og fortolke i fællesskab. Interkulturalitet er en proces.

Måske det er vigtigt at vi diskuterer udgangspunkt og prøver at tale om vores forståelser af begrebet. Vi tolker begrebet meget forskelligt. Det er desuden svært begreb at drive politik ud fra.

Hvis vi diskuterer begrebet behøves vi måske ikke at gå nærmere ind i diskussionen omkring den egentlige problematik!!!?

31.20

På teatret prøver vi at gå ind i begreberne og handlingerne i institutionerne. I stedet for at tale om menneskerne og miljøerne derude!

Der er også et begreb om hvidhed -. I stedet for bare det sorte.

I Hollywood er der et magasin, der udgives, der hedder Whiteness. Man adresserer noget, der er ganske tydeligt, som alle kan forstå.

I forhold til færinger er vi jo hvide. Fx teitur opfattes som dansk!!??

Jeg er opvokset i Norge med, at man ikke kan tale om farve på folk. Ligegyldigt om det er hvid eller sort.

36.00 Interkultur i institutionerne – frem for kun fokus på befolkning og kunstnere!

Kulturel kompetence. Lad os fokusere på kompetence i stedet for kultur.

Hvordan skal vi definere kultur. Snakker vi om religiøs kultur? Jeg sidder her i form af min kompetence som billedkunstner, og ikke pga min kulturelle baggrund. Hvis vi skal forstå interkultur, så må vi forstå, hvad vi mener med kultur.

38.00

Men har flere kulturelle politikker? Ja, det har man i Norge.

Mener du at institutionsverdenen er flerkulturel?

Ja, til en vis grad er den! Men de/institutionerne holder problematikkerne langt væk fra sig. National identiteten er ikke diskuteret. Det er som udgangspunkt etnisk norsk. Men der begynder at være en slags gettoer!!

40.00

Repræsentativitet og individ

Man har jo mange identiteter. Vi er jo sammensatte. Vi er jo i et samfund, der er forholdsvis individorienteret.

Kulturen i Danmark bliver brugt til at fastholde, det vi har. Men der vil også være mange, der siger, at den etnisk danske er en del af det demokrati, vi har opbygget.

Når man tænker på demokrati, der har teatret også en vigtig rolle i forhold til det at opbygge demokrati. Og vise hvad der er rigtig og forkert.

Har teatrets rolle været at være i opposition til magten – (gennem tiderne)?

Man kan sige, at magten hele tiden har været tvunget af teatret til at blive rykket i sin egen magt. Der bliver stillet spørgsmålstegn ved den/magten (i teatret).

45.00

Hvis man ikke skal se det fra så abstrakt et perspektiv, så vil jeg sige, at jeg ser kulturen som transnational. Jeg har ingen problemer med at se den norske kultur som et positivt ståsted, hvor man kan tale fra. Men på den anden side er det også vigtigt at den samtidskultur, vi har nu, at den er åben for udvikling. Hvordan skal vi udforme kulturen.

Vi snakker ikke om, at hver institution skal have sin egen kultur og udvikling, men at det handler om vores alle sammens fælles kultur.

Mange lande i Europa er færdige med at bygge en fælles nationalidentitet. Det har Norge slet ikke. Norge har været i den samfundsbyggende fase og ikke i den samfundskritiske...

Man skal være lidt forsiktig med den type af oplæg. Det handler jo om, hvordan man skal bygge kulturen i fremtiden!!

50.00

Identitet og demokratisk tænkning.

Det er svært at være med i den nordiske dimension i det her.

Nordisk kultur i udgangspunkt ... de forskellige identiteter i de forskellige nordiske lande er ganske lig/ens. !!

Demokratisk udvikling er et kernespørgsmål i denne sammenhæng.

Vi er sammensatte som personer. Vi er sammensatte samfund. Vi er ikke bare det rene norske, det rene svenske osv. Jeg er ikke ren norsk. Jeg har rejst osv. Der er masse holdninger rundt omkring.

Der dukker spørgsmål op omkring repræsentativitet.

54.30:

Hvad er national identitet?

- Men jeg har opfattet den opgave modsat/tværtom. Det handler om, at vi skal hjælpe ministrene til at forstå (diskussion om form)

Der findes ikke noget, der er dansk national identitet...!!

55.40

Måske vi kan give ministerrådet noget konkrete diskussioner omkring bevaring og forandring (diskussion om form).

Brug af institutioner. Vi skal hjælpe til at forandre politikken, men vi projicerer at det ikke er muligt. Derfor er det vigtigt at vi opfatter/tager fat om mulighederne og begrænsningerne. (diskussion om form)

Problemet ligger ikke i, om man er inden for eller uden for institutionerne. Det handler mere om, at man nordisk kan samarbejde om at skabe et kulturelt perspektiv på dette område. Kompetencerne her bør betragtes som mulige.

1.00.00

Hvordan de nordiske lande kan lære af hinanden + forskelle i samfund og tilgang:

Jeg kommer tilbage til interkulturalitet som en slags tilgang. Vi har meget at lære af hinanden. I Sverige er forskellene aldrig udtalte, mens de er meget åbent ude i det danske samfund.

Udvikling af institutionerne:

Det er enormt vigtigt at udvikle institutionerne for at få kulturelt demokrati.

Institutionerne må omformulere sig og definere deres roller på ny.

... Men hvilke institutioner. For der er nogle, der ikke er klar på denne transformation eller at berøre dette.

1.04

Økonomi spiller en vigtig rolle for institutionernes muligheder:

Der er også institutioner der stopper pga finansiering. Økonomien bestemmer også, hvad der kan overleve - Og dermed hvad et kulturhus er!

Forslag til et nordisk kompetencecenter med nordisk styring:

Der er noget skævt ved, at staten bruge en masse penge på at bygge flotte institutioner, men så er der communal styring. Man kunne have et nordisk kompetencecenter/nordisk styring.

1.07"

Fokus på hvad de nordiske lande har tilfælles:

Politik skal være det muliges kunst. Nordisk kultur reddes ikke af et fælles nordisk begreb. Men findes der fælles nordiske udfordringer? Hvad er fælles for os frem for forskelligt?

Det er interessant i nordisk perspektiv!!

Kulturhuset er et eksempel på de udfordringer vi har.

1.10

Afdække hvad de er, de nordiske lande har som fælles barriere for at skabe mangfoldighed i kulturlivet:

Jeg vil gerne være med til at drømme. I NY er det anderledes. Men her i DK implementeres det ikke. Der er nogle ting, der står i vejen for at vi kan få det implementeret. Vi bliver nødt til at debattere, hvad det er i vores kulturen i de nordiske lande, der står i vejen for os. Vi har en eller andet fælles barriere.

(I Danmark) Nationalscenen er en nationalscene for befolkningen. Men et operahus bygget af Mærsk er kun for 10 % af befolkningen. Men skal den ud til alle denne nationalscene. Eller er det fint, som det er?

Det interessante er, at ambitionerne er der, men hvad er det der gør, at det ikke forandrer sig. Hvad er det i disse nationale kulturer der gør, at det er så svært for os at forandre os?

Jeg er helt enig. Det er en selvfølge. Sproget er grundlæggende først og fremmest for, at vi sidder her sammen i dag. Men der er også nogle andre ting, der betyder noget i denne sammenhæng, at vi ikke har anerkendt nye orienteringer på feltet....

Transparens. Nye grupper.

Miljøer må ind og definere magt. Nye grupper. Definition

Sprog, konkretisering af nye nordiske identiteter på individniveau, nye roller i institutionerne, som faciliterer nye strømninger – og repræsentation.

1.19

Der er politikker, der prøver at sige, hvordan man skal drive kulturpolitik, men så sker det på en anden måde i forskellige miljøer.

De statslige institutioners støtte og rolle i forhold til kulturhuse/kulturinstitutioner

Det ville være en skam at have teater uden statsstøtte, men hvis de statslige institutioner står i vejen for udviklingen, er det ikke godt. Og det sker. Og så er det jo ikke en fordel.

1.23

I Norge har vi forskelligt landskab, hvor staten er hovedsponsor for kultur. Det er meget anderledes for fx andre europæiske lande. Staten vil demokrati og fællesskab. Men man kan heller ikke overføre noget, der virker et sted direkte til et andet.

1.24

Demokrati og institution.

Nogle institutioner modtager penge fast. Og hvordan hænger det sammen med samfundskritik?

Udvikling i institutionerne kræver flere penge hertil:

Problematik i sverige: Hvis vi skal arbejde med mangfoldighed i institution etc, skal vi have flere penge... Penge til at udvikle. Men skal noget forandres må vi lægger ekstra til.

1.28 Styring i institutionerne og kunstnerisk frihed:

Jeg er glad for at politikken styrer, men den gør det faktisk ikke nok.

Hvis kunsten er helt fri. Hvem skal så bestemme over dem/institutionerne? Der er ofte egoistiske hensyn, der fremmer den kunstneriske frihed. Hvem skal fremmes?

Det er et spørgsmål om mange facetter. Det burde være sådan, at ingen burde fortælle at mangfoldighed og inklusion er vigtig for institutionen. Styringen handler om frihed, men det sker bare at de enkelte institutioner ikke gør nok. Man vil jo gerne give institutionerne kunstnerisk frihed.

1.31

Direktiver.

Workshop 2.

(Bord 3, dag 1)

(direktiver) ...fortsat hvor vi slap:

Institutionernes rolle i udvikling/implementering af mangfoldighed:

Der er usikre muligheder for at udvikle.

Institutionerne må forholde sig til deres ansvar.

Det er en udfordring med institutionerne. Så de må ikke fritages fra deres ansvar.

Man må arbejde for at de tager ansvar. Kunstnerne må også selv arbejde for kunstnerisk frihed.

Jeg ser, at institutionerne bruger de samme argumenter som kunstnerne. De har adopteret argumenter/rolle.

00.01 Diskussion omkring kunstnerisk udtryk og institutionens rolle i kunstnerisk frihed:

-Der er selvcensur, der er en del af billedet. Hvis du er kritisk bliver du ikke købt.

-Der er jeg helt uenig. Det er netop det modsatte. Du bliver købt, hvis du er kritisk!

-Det kommer an på, hvilken form for samfundskritik, der ydes.

2.10

Kunsten er proces frem for produkt – det er min opfattelse. Problem med institutionerne.

Må lave analyser af, hvordan man vil udvikle denne proces. Infrastruktur skal adskilles fra andre dimensioner/strukturer.

4.25 Case med svensk kulturminister, der skærer i kontroversiel kage:

Kulturministeren, der skar i kagen. Et særligt eksempel. Svenskerne krævede kulturministerens afgang. Det gik verden rundt: klippet med ministeren, der skærer i kagen.

Det er så komplekst. Der burde ministeren have taget mere stillingen til hendes rolle. Man tænker i denne sammenhæng på, hvad næste skridt er. I forhandling med somaliere etc. Men med dette syn.

Ja, det var et rigtig ækelt stunt.

7.09 Politikernes rolle angående det kunstneriske felt:

Provokerende kunst! Diskuteret mange gange i funktion. Så kan vi mene, hvad vi vil os politikere. Men det er ikke vores rolle at støtte ud fra, hvad vi kan lide.

9.00

Kunsten er vigtig for at være provokerende. Det har også været en debat, som var rigtig vigtig.

Drift og indhold skal skilles af:

Skille tingene ad. Skille driften i forhold til indhold. Det tror jeg er vigtigt. Det er lidt som om, at driften tager over ifht. det kunstneriske.

10.44 Infrastruktur og demokratisk adgang:

Hvordan klarer vi problematikken ifht infrastruktur og demokratisk adgang?

Jo mere økonomien strammes, des sværere er det for de mindre grupper at få adgang til kulturen.

12.30

Man kan arbejde med indholdsudvikling i et hus. Men så skal den stimuleres. Og det gør man ikke. Det er en vældig kompleks proces.

Grænseløsheden, der kan findes i virksomhedernes udvikling kan være svær at gøre for institutionerne.

Store dele af befolkningen har ikke adgang, og man kan ikke få adgang, hvis man venter på at institutionen giver plads. Det skal den enkelte tage plads i. !!

15.30 Kulturledelse i institutionerne:

Kulturledelse vil ikke åbne for at andre kan komme ind og ændre styringen. Det er hellige koncepter i institutionen. Hvis ledelsen var anderledes, ville det også være en anderledes oplevelse for publikum.

Vigtigt med events, der åbner op for nye grupper. Publikumsudvikling er også vigtig:

Det er vigtigt at der åbnes op. Lave worldmusic-event. Have arrangementer, der måske er små, men som giver nye oplevelser, åbner op for nye grupper.

Publikumsudvikling! Med stram stram økonomi så forsvinder mulighederne for at udvikle og nå ud til nye publikummer langsomt.

18.30

Det er et problem at vi fortsat tænker sender/reciever. Processerne må også forandres. Sådan at det kan blive meget større det vi gør.

Jeg læste engang, at man i Holland havde lavet et ti-turskort, sådan at man støttede publikum i at bruge institutionerne.

20.15 Arbejde med nye grupper er vigtigt:

Spændende med nye muligheder. Fx også crowdfunding.

Vi arbejder med nye grupper. Ikke kun i eget land, men også i hele Europa. Vi kan ikke bure os inde længere.

22.05 Institutionerne og det frivillige felt

Nedskæringer i kultur går ud over frivilligt arbejde:

Det kommer også an på, hvordan institutionen opfatter sig selv. Når man skærer i kulturen, så skærer man først og fremmest i det frivillige arbejde. Det er ofte de små institutioner, som står for forandringsprocesser, og de bliver fjernet/dør pga. dårlig økonomi.

Kultursektor har fortsat stor statslig støtte i Norge:

Et andet eksempel: Kulturen har stor magt. Den har en stor procent af det statslige budget. De sidste år har det været en af de institutioner, der ikke er blevet skåret ned i støtten på i Norge.

26.10

Det er modstand inde i institutionerne med direktiver. Det er interessant at se på, hvilke strømninger der har været. Og hvilke interesser der ligger bag. Der er en politisk dimension af dette. Hvis den politiske vilje er fuldstændig anderledes, så vil der være clashes.

27.45

Det er heller ikke let for politikerne at forsøre relevansen af støtten.

Good-practice for institutioner:

Normalt når man laver denne type af workshops, så har man eksempler på good-practice fra andre lande. Problemet er at disse gode eksempler bliver stoppet. Had er det, der står i vejen for at denne udvikling ikke sker. Det skal man måske bede institutionerne om at se på. Had er det der gør internt, at denne udvikling ikke sker.

Fra dansk side er det fra mit synspunkt fuldstændig utænkeligt, at institutionerne bliver fuldstændig demokratiske.

30.27

Den politiske diskussion er interessant. Selvom man ikke vil, så skaber det debat. Der har været en massiv institutionel modstand mod disse begreber (i Sverige)

Vi har et begreb om det svenske system i dk, som kunstnerne synes er meget dikterende.

32.40

Pengene er styrende. Alle kunstnere ved, at vi må få del på anden vis. Det er ikke bare statsteater osv. Det er en helt anden proces.

34.15 Publikumsudvikling og definition af publikum:

Der er nogle problemer med publikum i Sverige. Man må ikke definere publikum efter etnicitet. Det må man heller ikke i USA, alligevel analyserer man på det.

Det er forskelligt, hvor mange penge man smider i publikumsudvikling.

36.00

Der er nogle genrer, der har større mulighed for at vinde priser og blive accepteret end andre. Politikerne har ligesom også interesser (færø).

Nye digitale muligheder for at vise kunst og få publikumsudbredelse:

En gut i Sverige, der har over 100.000 followers. Skulle man lave en festival, ville man samle folk fra mange steder. Der er også nye tendenser.

Om statsstøtte og mål for kunstnerisk succes:

Men det skal ikke handle om kvantificering. Der er også nogle faldgruber i det. Særligt ifht statsstøtte.

Bruge man statslige penge på et projekt, som ingen opsøger, så kan det hurtigt blive opfattet som et sløseri med statens penge. Deri ligger også en speciel fare. Fordi så kommer det til at give bestemte mål for kunstnerisk succes.

39.45

Det handler også om at opretholde en relation. Tænk på lyttende flokke selv efter flere år.

Vi må også forske i udvikling etc.

41.55

Mange opfatter institutionerne som garantister (nogle der garanterer noget)...

Man må indlægge en grundlæggende debat.

En sådan workshop som denne lever måske ikke længere end akkurat i dag!!!

Nordisk Ministerråd skal kunne styre ved at skabe økonomisk incitament til at skabe samarbejde.

44.45

Men en projekt lig blev lavet i rigsteatret i 2005 i Norge. !!

Når man taler på et nordisk sprog til publikum, åbner man også op for forståelsen hos publikum, der kan lære!

46.25

Vi har meget tværfagligt samarbejde på Riksteatret i Sverige.

De nordiske institutioner får ikke flere penge....

Men med de penge, der er, dem kan man bruge fokuseret.

Man skal fortsætte med at udvikle i stedet for denne projektorienterede tilgang. Man skal gå skridtet videre.

48.30

Funding og de nordiske fonde. Fordelingen af penge. Muligheder for deling i de nordiske lande på tværs.

Om skabelse af mangfoldighed ved deling.

51.20 Forslag om tænkertang til vidensdeling:

Skabelse af tænkertank til videsndeling. Det kunne føre til noget og gøre en forskel.

Min frygt i Danmark er at miste de få teatergængere, der er tilbage. Hvordan gør i det i Sverige på Riksteatret.

Det kræver risikovillighed – til udvikling og prøve nye tiltag!!! Men hvordan?

52.45 Nye grupper ind i kulturinstitutionerne:

Hvor er alle de andre som ikke er lig mig? Som det har været, så har det været de samme mennesker, som har siddet blandt publikum som er på scenen. Og bekræfter hinanden.

Nye perspektiver. Det er i høj grad vores/kulturinstitutionerne rolle. Det handler meget om at skaffe magt – og til denne vinkel i denne sammenhæng. Men når man får magten skal man bruge den til at forandre. Vi skal hele tiden stille spørgsmålet om vi kan forsvare dette, som vi laver.

55.15

Motivation til risikovillighed = interessant.

Riksteatret: Jeg tog ansvar for mit syn på kulturlivet. Det er vigtigt at kulturen spiller en demokratisk rolle.

Hvis kun 10 % bruger det kongelige i DK, så må vi også tænke i befolkningens forventninger. Vil befolkningen fx betale for institutionen, hvis de blev spurgt. Det er bedre at vi udvikler det kongelige, end det er at vi lukker det ned.

Bløde vs. Hårde værdier. Fx mht det kongelige, så er det dem med pengene, der batter der. De kommer ind og lægger mange penge (500kr) for en billet.

58.12. Risikovillighed: Ændringer og angst for at miste publikum:

På det kongelige er der så meget frygt for at miste det eksisterende publikum, at man er bange for at foretage ændringer.

59.25

Det er også et politisk job at tage stilling til, hvilken vej det er vi skal gå med kulturen.

Jeg skal på teatret også inspirere mine kolleger. Det er en meget mandlig tradition at skulle finde sin efterkommer/nye tiltræder. Men det er ikke min rolle. Det er et problem i kulturlivet, at folk tænker på deres egen rolle i stedet for at DELE.

1.00.00

Omkring besøg på det kongelige teater. 10%

Omkring professionelt uppdrag/ i Norge. Det er Norge for lille til. Vi ville ikke have det, hvis ikke staten ville have det.

Forskellige satsninger i Norge på bred kultur.

1.04 Geografisk skævvridning i kulturudbud og støtte:

Geografisk skævvridning i adgang til offentligt støttede institutioner.

Vi må forholde os kritisk til den kultur vi reproducerer.

Vi snakker om inklusion og integration – og omkring national identitet. Hvis vi har sådan et selvrefleksivt system, hvordan vi skal reproducere os selv. Hvordan er det vi har sådan en sammensynkroniseret proces, som vi skal forandre os efter.

1.07.55

Vi har kramper i vores organisation

Mentale kollisioner. Det er godt, at vi ikke tænker ens. Men vi skal sætte tankerne i gang om det.

Det bliver et politisk problem, når vi ikke tænker ens!!

Positioner er ekstremt rigide alt efter hvor du befinner dig i det nordiske system. Det er vigtigt at inddrage - hvis man ser kulturen ud fra et minoritetsperspektiv.

Forskellige tilgange til opfattelsen af kultur.

Cirkulær tilgang fx

Det er vigtigt, at man er bevidst om, hvordan man forholder sig til forståelsen/begrebet om kulturen.

1.10.33 Magtens infrastruktur:

Handler også om den infrastruktur, vi har til magt. Den komplimenteres af andre strukturer. Der er altid andre veje. Det er en del af politikernes rolle her.

Men er det dette, der skal dominere fokus?

Når man sidder med magt, vil man ikke tage den. Det er et kerneproblem.

1.13.33

Kvotering i kunstneriske roller og styring:

Kvotering til styring.

Kvotering til kunstnerisk udøvelse er ødelæggende.

Kvotering bruges som argument for ikke at tale om repræsentativitet.

På samme måde omkring kønsdebatten.

Så går du ind i den position, hvis du vil forandre samfundet.

Magt og kvalitetsdebat:

Men hvem definerer debatten. Det er igen dem, der sidder på institutionerne. Så skal der argumenteres for det. Men der findes ikke én kvalitet. Der findes forskellige former for kvaliteter. Definitionsmagten over kvalitet opfatter jeg næsten som en voldelig opførsel, når nogen skal bestemme, hvad der ER kvalitet.

1.17.14 Kvotering og uddannelse:

Men er der ikke kvoter på jeres studier. Danmark har hvert fald på skuespillerskolen.

Det er introduceret i år i Norge på skuespillerskolen. Men det er en diskussion, man har i alle landende.

I DK er det ikke defineret officielt, men man følger alligevel en lige fordeling i køn fx

1.18.44 Kvotering og udvalg:

Udvalg er et interessant koncept.

Demokratisering er ikke det modsatte af kvalitet.

Institutionsmagt. Institutioner nedsætter egne udvalg. Interessant ifht. magt. Og så defineres det som demokratisk!!!

Magtkoncentration på Kuro!!?

Vigtigt: Udvikling af strukturer til forandring af disse tendenser.

Museers definitionsmagt over samling. Den ligger fast. Og defineres som national identitet. Museer har retten til at fortælle om national identitet.

1.23.23 Kvotering og periodisk kvotering:

Centralt problem: Politikere og økonomi!!

Risikotagende at skabe kvotering fx – altså det at indføre drastiske ændringer i systemet.

Vi er så optagede af udvikling i kultursektoren hele tiden, men er vi opmærksomme på, hvad det er vi gør?

Periodisk kan kvotering være godt. Fordi den kan ruske i et system. Men ikke nødvendigvis som en fast størrelse.

1.25.35

Kvotering og kapitalisme.

Forvirring omkring kvotering. Selvom jeg har lyst til at være imod kvotering, men så kan jeg ikke helt tage stilling.

1.28.15 Kvotering skal ikke have fokus på folk derude, men på institutionerne:

Kvotering: vigtigt at det ikke handler om folk derude. Det handler om at hjælpe institutionerne.

Publikumsudvikling burde hedde institutionsudvikling.

Hvad skal motivere udøverne? - Til at ændre deres rolle?

Workshop 3.

(Bord 3, dag 2.)

- Action Point
- Recommendation Point

Begrebsbrug og forståelse:

Interkulturalitet! Mangfoldighed! Inklusion!

Vigtigt at udvikle et sprog, der adresserer kulturinstitutionerne og den udvikling, der mangler at ske her. Mangler et sprog der dækker over institutionernes 'ansvar'. Skal ikke kun rettes mod befolkning/publikum etc.

Action Point:

Tænketank til udvikling af sprogbrug!

Recommendation Points:

Sproget skal udvikles sådan, at det indfatter en opfattelse af feltet som en ressource.

Mangfoldighed skal ikke betragtes som et projekt. Men det er en tilstand i vores skandinaviske samfund i dag. Mangfoldighed må ikke betragtes som et problem.

Sprog er ressource! Det må skilles fra den religiøse oplæring – fx hvordan nogle lande har sprogoplæring som del af koranlæring. Sekulær kulturpolitik – vigtig i alle lande, og også relevant at tage op i de nordiske lande.

Mangfoldighed og interkulturalitet – ikke nyt, men del af tradition i de nordiske lande for at håndtere interkulturalitet. Handler om dynamikker og modkulturer.

Historisk kontekst i de nordiske lande!:

Sammenhold og det modsatte af at være sin egen lykkes smed.

Sekularitet = forudsætning. Historik for at give plads til kulturelle forskelligheder, der har fået plads i de nordiske lande. Handler ikke kun om mangfoldighed ifht. etnicitet, men den nordiske accept af modkulturer og minoritetskulturer. Det er en tradition, man kan bygge videre på ifht. dette felt også.

Empowerment syn = som måske kan bruges af nye grupper, der gerne vil have medbestemmelse.

Redefinition af magtstrukturer på institutionerne er absolut nødvendig. Man må problematisere institutionernes rolle i opbygning/viderebygning af samfundet og udviklingen. Går ikke med institutionerne, der fungerer mere som dørstopere.

Kulturen og demokratiet

(time: 31.30)

Action Point:

Investere i mangfoldig udvikling:

Som besluttes på fondsniveau. Som besluttes på minister niveau.

Infrastrukturen omkring dette er til stede. Det skal prioriteres og infrastrukturen kan forbedres.

Repræsentativitet i udvalg. Fokus på ændringsprocesser inde i institutionerne.

Aktioner for ændringsprocesser inden for institutionerne. Repræsentativitet i udvalg, forskellige ekspertudvalg. Det er man begyndt på, men man bruger det i en ganske lille udstrækning, og det er kun symbolsk.

Comply/eksplain. Kræver identificering af behov. Opfølgning og forklar resultater. Må komme med konkrete greb for at starte ændringer.

Platform for visioner på nordisk basis – et fælles magasin og arbejdsgruppe.
En prisuddeling til institutioner. Gøre det til en statussag. Best practice. Hvordan man tager kompetencer ind i nordiske lande, hvordan man udnytter potentialet og giver plads til mangfoldighed internt.

Tænke i nye geografiske rammer – lave kunst til folk uden for norden også (og så bliver udbuddet også mere bredt til forskellige grupper i norden):

Det nordiske demokratis globale rolle er vigtigt, at forholde sig til. Geografisk er det nye, at man ikke kun forholder sig til publikum i de nære områder, i egen nation, men kommunikerer tværs over nationer. Til andre grupper. Millioner af mennesker.

Indregne andre grupper/publikummer. Pga. mere mangfoldige befolkningssammensætninger kan vi nu nærme os dette – at appellere til andre kulturer og andre befolkningsgrupper i andre lande.

Tænke i publikumsgrupper ud over Norden.

Publikumsgrupper, der ellers er minoriteter i nordiske lande er mega store, hvis man tænker ud af nordisk kontekst. Stor satsning på teknikudvikling, med oversættelse etc.

Recommendation Points:

Best praksis for nordiske institutioner. Men det er også farligt.

Frit felt, der sidder med masse kompetencer, men som ikke lukkes ind.

Mangfoldighedsåret i Norge. Det var en slags holdningskampagne. Så skulle institutionerne blive mere tilgængelige. Hvis et land i Norden beslutter sig for at prioritere et emne, og der lægges økonomiske midler i, så er det også et emne/felt, som må tages op af institutionerne.

Mere fokus på at ansætte dem med kompetencer inden for feltet i institutionerne:

Vi er videre end holdningskampagnerne. Det går videre som symbolpolitik, fordi institutionerne er ikke klar til at ansætte dem med kompetencerne inden for området. Men det er også fordi, der ikke er nogen opfølgning.

Samtidig har man institutionerne, som klager over styringen. Og hvad er så 'ytringsfrihed' i denne sammenhæng.

Problematisk at man som institution er så uinteresseret i modtageren. Det handler om at man må have det som en ressource, at der skal udvikles inden for dette felt. Udvikle de ressourcer, som vi har. Ressourcerne må omprioriteres. Det er selvfølgelig en proces, som vil tage tid. Som fra sneglpost til e-mail i virksomhederne – men det har alle jo implementeret nu!

Repræsentation:

Magtstrukturer kan ikke bare flyttes fra den ene institution til den anden.

Hvem er det, der skal repræsenteres? Men man har haft fokus på det med kvinder, og det har virket. Det er det samme princip med eksperter, der repræsenterer andre grupper.

Formulering af direktiver. Få de forskellige miljøer mere aktivt ind i institutionen.

Bruge værktøjer som: Comply/eksplain

Nordiske kulturpolitiske redskaber. Stille krav til institutioner. Opstille retningslinjer.

Stille krav til kulturinstitutioner. Når man bygger en institution må man også stille krav til, hvad denne institution skal kunne forvalte.

Samfunds funktion som relevant. Give retningslinjer, som institutionerne skal forholde sig til. Må forklare funktion. Retningslinjer fra politikere. Kulturpolitisk målsætning, som skal give retningslinjer for institutionen. Man må skabe et departement, som varetager retningslinjer. Et fælles nordisk samarbejde.

Retningslinjer for institution. Arbejdsinstrukser. "Gør vi vores job godt nok"? Men det handler også om at kunne beskrive flere typer af verden – også fra institutionen.

Sekulært kulturelt perspektiv"

Hvis man skal have dette, er det vigtigt at arbejde med repræsentativitet.

Kortlægning af nordiske kulturinstitutioner

Infrastruktur, statsstøtte, arbejdsfelt ...

Repræsentativitet. Markedsanalyse. Samarbejde på tværs.

Stimulere fælles samtaler

Hvor mangfoldig er man egentlig i institutionen. Det bliver ofte blot en festtale.

Staten skal stimulere samtaler. Fælles møder mellem forskellige grupper. Fælles diskussioner.

Kulturel versus kunstnerisk identitet? – mangfoldighed giver kvalitet:

Debat omkring kvalitet! Skaber forvidning i debatten. Man skal ikke begynde at snakke om professionelle niveau i forhold til dette. Skal ikke operere med ulige niveauer af kultur.

Bruger kvalitet som instrument til at bevare positioner.

Udlukning/ ekskludering af forskellige grupper (køn, etnicitet, seksualitet etc) er også en ekskludering af kvalitet.

Kvalitet kan med fordel kobles til menneskerettighedsbegreber. Det kan man arbejde med som en ny form for vinkel på, hvordan man arbejder med kvalitet. Fordi kvaliteten kommer også med mangfoldighed. At man har adgang til flere udtryksformer.

Repræsentativitet

Markedsanalyse. Afdækning af området.

I udvalgsråd. Må skulle omsættes.

Protokolføre en position.

Ledelse må formulere strategi.

Kulturpolitiske krav i sammensætninger i publikum/publikumssammensætning.

Men man har ingen opfølgning og måling af resultater.

Ikke blot diffust ansvar. Men formuleringer i opdrag. For en periode kan man arbejde med kontrakter.

Man kan se på det som et opdrag og ikke et ansvar!!! Det bør defineres på denne måde.

Fordeling af midler til institutionsudvikling.

Pulsen på arbejdesmetode i gruppen:

Punkter i opstilling var meget brede.

Men en fin tilgang at gå til arbejdet.

Moderator på processen kunne være fint.

Processen bliver meget diffus.

Og det kan være svært at få noget konkret frem.

Bord 4 – skandinavisk

– rapportør: Nasra Ali Omar

Formålet med Nordisk workshop om Det interkulturelle Norden.

Historikk:

I forbindelse med arbeidet mot en ny strategi for 2013 – 2020 har Ministerrådet tatt initiativ til dialog/workshops med en del relevante organisasjoner, kunstnere og politikere i de nordiske landene. Aktørene er inviterte inn til å komme med innspill og legge noen premisser for noen formuleringer av dette strategidokumentet. Strategien skal ta utgangspunkt i en rekke relevante tema, og administrasjonen ønsker å ta imot innspill fra ulike felt innen kunst og kultur gjennom de ulike workshops – som etter alt å dømme blir 5. Dagens workshop dreier seg om Det interkulturelle Norden som er det 5te temaet som ministerrådet ønsker å få med på strategiene i tillegg til Det bærekraftige Norden, Det kreative Norden, Det Unge Norden og Det digitale Norden .

Workshoppen om Det interkulturelle Norden er arrangert av Center for Kunst og Interkultur (CKI) og Transnational Arts Production (TrAP)

Deltakerne er inviterte politikere, kunstnere, fond og forvaltningsorganer, kuratorer, direktører og organisasjoner fra Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island, Færøyene, Grønland og Åland og er alle sentrale bidragsytere i kulturelt mangfold i ulike arena, innstanser og fagfelt.

Metode

Deltakerne settes sammen samtalegrupper av arrangørene, og sitter i grupper rundt et bord med en rapportør som har som jobb å notere ned konturene av diskusjonene. Samtaleemner er gitte på forhånd – og det er ingen innledere eller møteleder eller noe mer utdypende presentasjon av temaene. De 5 temaene er: begrepsbruk – og forståelse, kulturell versus kunstnerisk identitet, institusjonene og det frivillige feltet, kvotering og særskilte programmer, konkrete forslag til initiativer eller politiske føringer.

Mål:

Målet med workshoppen er å komme med innspill fra ulike erfaringer, praksis, og ideer omkring det mangfoldige Norden. Deltakerne på Lysebu er bedt om å se nærmere på noen definisjoner, begrep og noen politiske føringer og til slutt komme med konkrete ideer eller tiltak til hvordan det interkulturelle mangfoldet skal ivaretas og implementeres i den endelige strategien. Samtalene rundt bordet skal forholde seg til ministerrådets formannskap sitt formulering omkring inkludering, deltakelse. Konklusjonene skal være innspill til målbarhet.

Regel: Alle deltakerne – inkludert rapportører er underlagt Chatham House Rule.

Dag 1: Fravær 2 deltakere.

Stemningsrapport

Diskusjonene startet med en rask ommøblering = symbol for mandatet det ble gitt. Det var god dialog, ikke amper stemning. Gjensidig respekt for hverandres meninger og erfaringer fra ulike hold. Språk var ikke vanskelig, og det var rom for å spørre dersom noen lurte på noe. Kjønnsfordelingen i gruppa kunne vært bedre, det var bare en mann i gruppa.

Tiden var godt disponert og gruppa var flinke til å ikke skli ut i irrelevante diskurs / tema. Det var fint at en fra både Nordisk kulturfond, og ministerrådet var present. Lang diskusjon om hvordan de ulike representantene hadde det i siene daglige virke og hva de erfarer fungerer. Det ble veldig mye fokus på det som faktisk fungerer eller har fungert, noe som er positiv og gir indikasjoner på at det er vilje blant deltakerne. Så det var stort sett de gode erfaringene som kilder til god praksis som ble utvekslet i dagen.

Sammendrag av diskusjonen:

1 Begrepsbruk – og forståelse.

Det kommer frem at ingen av begrepene er nøytrale, og at alle må til en viss grad være tilstede i diskusjonen fremover. Dette er sær viktig siden det allerede er store forskjeller mellom de nordiske landene og deres egne kulturer som fører til en mer kompleksitet internt i de nordiske landene. Interaksjonen i interkulturelt sammenheng kan derfor sees som et møte mellom ulike folk og dets kultur/kunst. For at interaksjonen skal lykkes er det viktig med kommunikasjon og felles demokratiske plattformer for slike møter.

- **interkulturalitet / interkulturelt** blir her forstått som en interaktiv deltagelse mellom ulike kulturer på kryss og tvers av mennesker mer enn landegrenser.
- **Interkulturellet** henviser til noe som *hører sammen med en eller flere*.
 - **inkludering og mangfold** er en måte å være medmenneske. Det er sunnhet i å inkludere og det er naturlig å bevege seg i et mangfoldig sfære når en jobber med kultu og med mennesker.
 - **kulturen og demokratiet** blir delt i to der demokratiet som en være måte er en forutsetning for å drive med kulturen. I demokratiet ligger det likestilling og likeverd. Like premisser gir like muligheter for tilgjengelighet. Den nordiske demokratiet er avhengig av kulturell - likeverd, likestilling, tilgang og bedre for å kunne gjenspeile dens samtid og for å kunne vokse.
- **Mangfold** heviser til "møtet". Møtet skaper kommunikasjon. Kommunikasjonen er viktig i transponering av møtet med andre kulturer. Mennesket eksisterer i mangfold uansett epoke.

Kulturell vs. Kunstnerisk identitet

Kunst er noe som kommer fra en bestemt person/individ, og ofte også gjerne dennes noe egoistisk syns på noe utenfor seg selv, mens kultur er noe som angår – og ofte også kommer fra "alle". Selv om kulturen er ulik i de Nordiske landene seg i mellom, kan likevel kunsten deles og anvendes på tvers av landegrensene nettopp fordi det er kunstneren – ikke kulturen som skaper kunsten. Dette burde gjelde for alle kunstnere i Norden uavhengig av deres "identiske eller kulturelle baggasje" Kunstneren kan videre være preget av, eller mer opptatt av en eller bestemte retninger innenfor kulturen, men står i alle sammenhenger fritt og uavhengig av dets eget – det umiddelbare nære – eller overordnet kultur. Kunstneren står fritt til å selv definere sin egen kunst.

Institusjonene og det frivillige feltet

Det er klare skiller mellom *eliten* og "de andre" innefor kunst og kultur. Eliten er gjerne de som omfavner kunsten, mens "de andre" er de som representerer kulturen. Men dette er også kompleks i gruppene seg i mellom og tilgjengelighet til kunst eller kultur er ulike fra sted til sted.

Kunstinstitusjoner som offentlige rom er derfor nødt til å være bevisst sine roller som møtestedet for kunsten, kulturen og publikum. De bør forholde seg til disse gruppene på en mer demokratiske måte. Slik kan de arbeide for å skape lik tilgang til flere grupperinger i sine nære samfunn. Institusjonene bør operere med sosiale mål så vel som kunstneriske mål. Sosiale kunsttiltak har i ettertid har vært døråpnere for en rekke nye møter og skapt nye møterom. Institusjonene velger ofte majoriteten dersom de fristilles, eller ikke får føringer fra politiske / bevilgende hold. For å oppnå frivillighet er det derfor viktig at institusjonene er åpne for nye uttrykk og får tilstrekkelig midler til å drive oppsøkende arbeid i deres virke – særlig med direkte henvisninger til deres egne umiddelbare "mangfoldige grupper" institusjonene må

være delaktige i det frivillige kulturlivet i sitt arbeide med å oppnå økt mangfold, men dette må gjøres uten at sub-kulturene – for øvrig noe som ofte oppstår i frivillige arena nødvendigvis blir institusjonalisert. Institusjonene bør få rom til å være autonome og initiativtakere mot det frivillige feltet. Gjestespill er en hovednøkkelen til å øke aktivitet innen de Nordiske scenen seg imellom og andre utenfor Norden.

Kvoteringer og særskilte programmer

De aller fleste stiller seg positivt til kvotering og særskilte programmer. Rollemodeller er bra, og på sikt vil dette være den nye normalen. Folk har kanskje behov for å være vant til å se at det går an å oppnå mangfold uten og opprettholde et høyt nok kunstnerisk kvalitet. Innen den utøvende finnes det en del gode rollemodeller som kan være med på å skape gode møter med institusjoner gjennom gjeste / residensprogrammer. Dette kan anvendes på alle former for kunstneriske organiseringer, fra utøvende, innen – og utenfor institusjonene. Styresammensetting og øvrige stab bør også ha særskilte programmer. Kulturbyråkratene, ministrene og administrasjonene bør også ta en aktiv rolle i å sikre mangfold i egne rekker.

Kvoteringene kan også dreie seg om kompetanse innen de Nordiske landene uavhengig av språk tilhørighet etc.

Dag 2: Fravær 2, og 2 nye i gruppa.

Stemningsrapport

2 deltakere fra dag 1 ble ikke med videre og gruppa fikk 2 nye deltakere. Dette var uheldig for gruppen som hadde allerede diskutert en del omkring begrepsforståelse og tematisert en del av opplegget. Så; da måtte gruppa bruke tiden til å repetere essensen fra diskusjonene på Dag 1. Tror nok de to nye ikke følte at de hadde kommet like langt eller at de hadde hatt en naturlig plass i gruppa. Dette til tross, så gikk det bra og gruppa fikk ned noen ord på slutten med forslag til handling / vedtekter etc. Diskusjonen dabbet veldig fort av – noe som kan være en konsekvens av at det kom to nye – og dermed noe brudd i prosessen., i tillegg til at det ikke ble gitt en presentasjonsrunde for de 2 nye – dessverre.

1 Konkrete forslag til initiativer eller politiske handlingsplaner

KLARE HANDLINGER fære/ingen PARKERINGSPLASSER

(ord byttes ofte ut for å skape gode intensioner og bør byttes ut med mer handling)
Her ble det diskutert om hvordan realiteten er i dag. Flere av deltakerne føler at det ofte mangler handling. Foreslalte tiltak havner ofte i store formuleringer og på "parkeringsplasser" rundt institusjonene. De når som regel ikke inn, eller så er de for diffuse å ta fatt i fordi de ofte sees på som intuisjoner mer enn handlinger. (det var mye snakk om denne parkeringsplassen. Så den må legges ned og i stedet bør det bygges et lyskryss.

Beholde navnet Interkulturell. Denne fanger om bredt og vekker positive assosiasjoner hos mange av de Nordiske landene.

Forslag til strategiske handlinger:

1 MØTER

- Flere møter mellom lokale, nasjonale, nordiske aktører
- Bygge plattform for å møtes og diskutere erfaringer som er gjort, vise gode produksjoner og diskutere ulike relevante tema. (slags årlig kongress)
- Barne – og Unge bør ivaretas uavhengig av språk – UNESCO må på banen her

- Oppfølgings plattformer (synliggjøre prosjekter, dele erfaringer, evaluere sammen)
- Midler til evalueringer av større prosjekter slik at erfaringene kan brukes av flere og kontaktpersoner kan være tilgjengelig for flere

2 MULIGHETER

- Lokalt (frivillighet)
- Digitale medieplattformer
- Språk
- Bevilgninger som stimulerer til å initiere lavterskel tilbud

Dagen ble avsluttet med en oppsummering i plenum.